

Գիրքը յուսադատճեճահանվել է
A-PDF DjVu TO PDF DEMO: Purchase from www.A-PDF.com to remove the watermark

"Նամահայկական էլ. Գրադարան"

կայքի՝ www.freebooks.do.am

կողմից եւ ներկայացվում է իր

այցելուների ուշադրությանը:

The book created by "PanArmenian E. Library"

Գիրքը կարող է

օգտագործվել միայն ընթերցանության համար...

For more info: www.freebooks.do.am

Library

ՄԱՌՔ ԼՈՒՅՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՁՅԲ ԵՐԿՐՈՒՄԻՆ ԱՌԿԵԱԸ ԸՅՅԱՅԱՑ
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ ԵՎ ԻՆՔՐԵՐ
ԼՈՒՄԻՆՈՍԱՑՆԵԱՄԱՆԵԸ ԳՐԵՐ:

Ք-ՈՒՅԱՆ ԳՐԵՐԻ ՄՏԵՐՈՄԱՆ ՄԱՆԸՄԱՄԱՆԵՐԸ ԿԱՐՈՂ ԵՔ
ԻՄԱՐԱԼ "ՏԱՐԱԾՄԱՅՈՒՄԱՆ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԳՐԱԿՈՐՄԱՆ" ԿՈՅՁԻՑ

www.freebooks.am

ԵՆԼՐԵՍՈՒՄ ԵՒՐ, ՈՐ ՕԳՏՎՈՒՄ ԵՔ ՄԵՐ ԿՈՅՁԻՑ
ՏԱՐԱԿՈՒՄ ԵՒՐ ԸՈՒՅԵԼԻ ԸՆԹԵՐՏՈՒՄՔՈՒՄ:

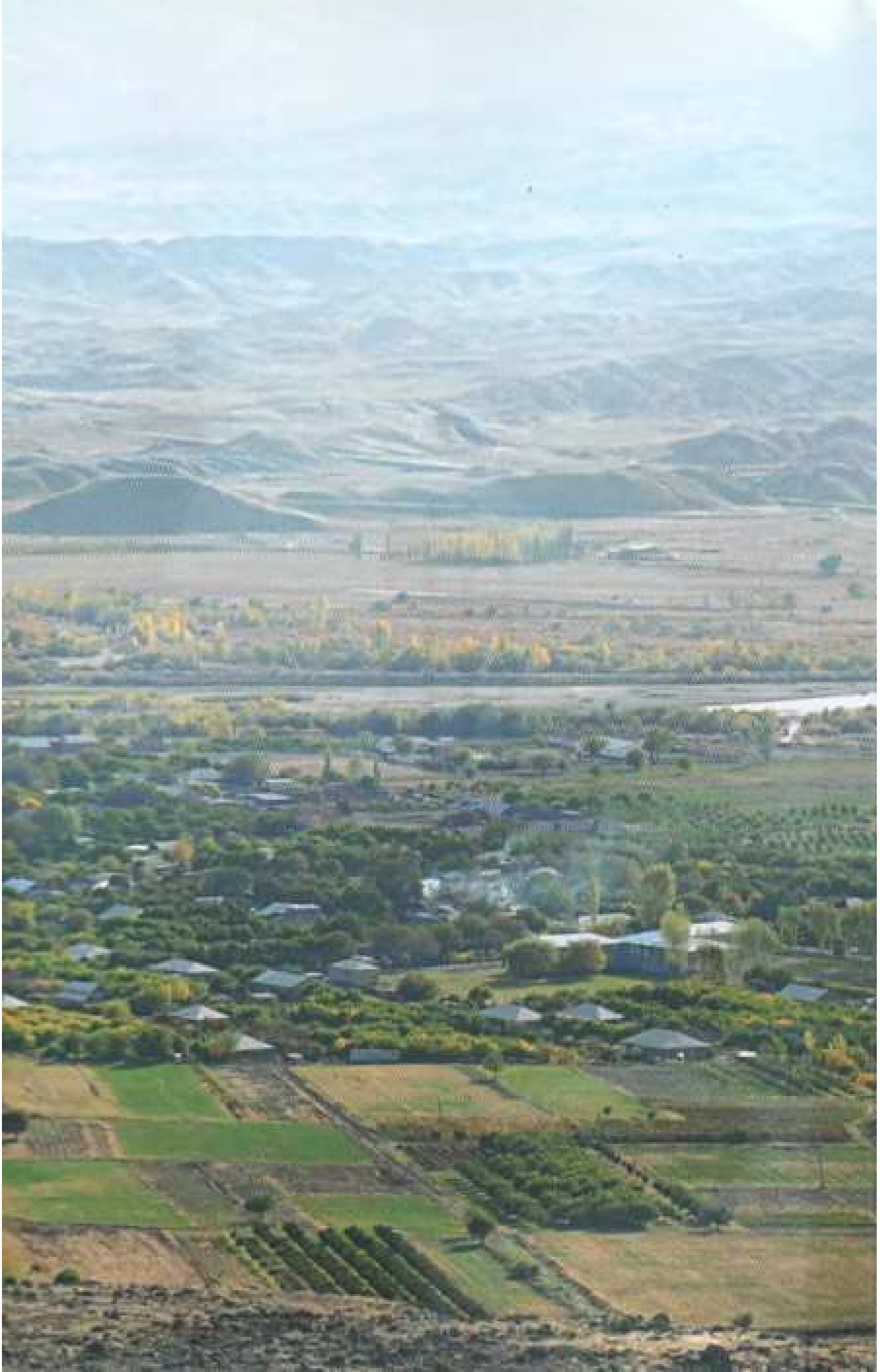

ԳՐԵՐ ՄԻՐ՝ freebooks@yandex.ru

ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ

АРМАВИРСКИЙ МАРЗ
ARMAVIR MARZ

ԸՆԳՆԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՀ 1995թ. դեկտեմբերի 4-ի վարչատարածքային բաժանման մասին օրենքով ստեղծված 11 մարզերից մեկը հնագույն Հայաստանի առաջին մայրաքաղաքներից մեկի՝ Արմավիրի անունը կրող մարզն է:

Մարզի երկարություն՝ ք. Արմավիր, Երևանից հեռավորությունն է 48 կմ

Տարածքը՝ 1242 քառ. կմ /ՀՀ տարածքի 4.2%-ը/

Բնակչություն՝ 312 հազար մարդ /2007 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ/, որից քաղաքային 115.6 հազար մարդ, գյուղական 196.4 հազար մարդ, բնակչության խտությունը 251 մարդ/կմ.ք

Համայնքների թիվը՝ 97, որից քաղաքային 3, գյուղական 94

Բնակավայրերի թիվը՝ 99, որից սահմանամերձ՝ 7

Մարզն ընդգրկում է 3 շրջաններ՝ Արմավիր, Էջմիածին և Բաղրամյան՝ Արմավիր, Վաղարշապատ և Մեծամոր քաղաքներով: Արմավիրի շրջանում բնակվում է 118.3 հազար մարդ, Բաղրամյանի շրջանում՝ 19.7 հազար, իսկ Էջմիածնի շրջանում՝ 138.8 հազար:

Մարզի տարածքով անցնում է Երևան-Գյումրի միջպետական նշանակության ճանապարհը և Երևան-Թրիխտի երկաթուղին

Կլիման - արևոտ, չոր ցամաքային

Առափնյա գոյն ջերմաստիճանը 41°, նվազագույնը՝ -33°C է

Սահմանների երկարություն՝ 130.5 կմ (Թուրքիայի հետ), որն ընդգրկում է 7 համայնք՝ 34.3 հազար բնակչությամբ (մարզի բնակչության 10.1%-ը, Բազարան, Երվանդաշատ, Ջանֆիդա, Փշատավան, Արագածի, Մարգարա, Արաքս /Էջմ./):

Մարզի վարչական տարածքը որից՝	- 124182.0 հա
գյուղատնտեսական նշանակության հողեր այդ թվում՝	- 96934.8 հա
վարելահող	- 42947.7 հա
բազմամյա տնկարկներ	- 9797.4 հա
բնակավայրի հողեր	- 15901.7 հա
արյուճնաբերության, ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նշանակության հողեր	- 27091.7 հա

ՀՀ Արմավիրի մարզում գործում են պետական հանրակրթական դպրոցներ որոնցից՝		
<i>միջնակարգ</i>	- 110	Մշակույթի տներ, ակումբներ -91
<i>վարժարան</i>	- 2	Գրադարաններ -112
<i>հիմնական</i>	- 6	Թանգարաններ -9
<i>արհեստագործական</i>	- 1	Երաժշտական և արվեստի դպրոցներ -20
<i>հասարակ դպրոց</i>	- 3	Մանկական զեղարվեստի դպրոցներ -2
Ընդամենը՝	- 122	Մարզի ազգային գրադարան -1
Առողջապահական հիմնարկներ	- 61	Մարզադպրոցներ -12
Մարզպետարանի ենթակայության	- 11	Մարզադաշտեր -2
Գյուղական ամբուլատորիա	- 50	Մարզահամալիր -1
ճանճակաղների թիվը	- 665	Պատմամշակութային հուշարձաններ, եկեղեցիներ, տաճարներ -31
րուժաշխատողներ	- 1913	

ОБЩАЯ ИНФОРМАЦИЯ

4 декабря 1995 года в Армении был принят закон об административно-территориальном делении. Один из 11 марзов назван Армавир-по имени одной из столиц Армении.

Центр марза город Армавир, расстояние от Еревана 48км, площадь 1242 кв.км (4.2% от площади РА), население 312.0 тыс.чел. (данные от 1 января 2007г.), из них городское - 115.6 тыс.чел., сельское - 196.4 тыс.чел., плотность населения - 251 чел./км².

Число общин 97: из них городских -3, сельских -94, населенных пунктов -99 из них приграничных -7.

Марз охватывает 3 района -Армавирский, Эчмиадзинский и Баграмянский, с городами Армавир, Вагаршапат и Мецамор.

В Армавирском районе проживает 118.3 тыс. чел., Баграмянском районе 19.7 тыс. чел., а в Эчмиадзинском 138.8 тыс. чел.

По территории марза проходят две автомобильные дороги межгосударственного значения - М-5 «Ереван – Армавир–граница Турции» и М-3 «Ереван–Тбилиси».

Климат- солнечный, сухой засушливый.

Максимальная температура +41°С, минимальная -33°С.

Протяженность государственной границы 130,5 км (с Турцией) охватывает 7 общин с населением 34,3 тыс. чел. (10,1% от населения марза) Багаран, Ерванданат, Джанфида, Пшатаван, Аразап, Маргари, Аракс (Эчм.).

Административная территория марза - 124182.0 га

из которой

земли сельскохозяйственного значения - 96934,8га

в том числе

пашни - 42947,7 га

многолетние насаждения - 9797,4 га

земли местности - 15901,7 га

земли для использование в промышленных целях, использование недр и земли другого

производственного значения - 27091,7 га

В Армавирском марзе действуют государственные учебные заведения из которых:

средние - 110

колледжи - 2

основные - 6

изобразительного искусства - 1

специальные - 3

всего - 122

Учреждения здравоохранения - 61

в подчинении маршпетарана - 11

сельские амбулатории - 50

количество коек - 665

мел. работников - 1913

Дома культуры, клубы - 91

Библиотеки - 112

Музеи - 9

Музыкальные школы и школы искусств - 20

Детские художественные школы - 2

Национальная библиотека марза - 1

Спортишколы - 12

Спортивные площадки - 2

Спорткомплекс - 1

Историко-культурные памятники, церкви, храмы - 31

GENERAL DATA

On the 4th December in 1995 according to the LAN of regional administrative division, the Armenian Republic was divided into 11 marzes. One of them was called Armavir after one of the capitals of ancient Armenia.

Marz Centre - town Armavir, 48 km far from Yerevan

Area - 1242sq-km/4,2% of RA/

Population - 312,0 /according to January 1-2007/

Urban - 115.6 thousand people

Rural - 196.4 thousand people

251 people per sq. km.

Number of the Communities - 97

Urban - 3

Rural -94

Number of localities - 99, 7 of which have borderlines

Marz includes 3 regions - Armavir, Echmiadzin and Baghrumyan, Armavir with towns Metsamor and Vagharshapat.

118.3 thousand people live in Armavir region, 19.7 thousand in Baghrumian region, 138.8 thousand in Echmiadzin region.

Yerevan - Gyumri international highway and Yerevan - Tbilisi railway pass through the area of the marz.

Climate - sunny, dry continental.

The maximum temperature +41°C, the minimum -33°C

The length of borderline is 130.5 km (Turkey) which includes 7 communities; 34.3 thousand people (10.1% of inhabitants of the marz Bagaran, Yervandushat, Janfida, Pshatavan, Arzap, Margara, Arax/Echm./).

The administrative area of marz is	- 124182.0 ha
Farming including area	- 96934.8 ha
Arable lands	- 42947.7 ha
Fruit trees	- 9797.4 ha
Located lands	- 15901.7 ha
Industrial building lands	- 27091.7 ha

There are schools providing general education in Armavir province:

<i>Secondary</i>	- 110
<i>Colleges</i>	- 2
<i>Major</i>	- 6
<i>Special school</i>	- 3
All together	- 122

Health institutions	- 61
Jurisdiction of regional council	- 11
Village dispensaries	- 50
The number of beds	- 665
The number of members of the Medical profession	- 1913

Houses of culture, clubs	-91
Libraries	-112
Museums	-9
Musical and art schools	-20
Children's art schools	-2
The national library of marz	-1
Sport schools	-12
Stadiums	-2
Sport complex	-1
Historical-cultural monuments, churches, temples	-31

Ուրախ եմ ձեզ ողջունելու Նախագահի Վանքապետության Արմավիրի մարզը ներկայացնող Կենտրոնի կողմից: Տեղեկագրի արևոճմանը նախաձեռնությունը մերն է՝ Արմավիրի մարզպետարանինը, և յուրաքանչյուր ոք հայրենիքում թե ափսոսքում, ով զանկությունը կունենա նախաչն մեր մարզը, այցելելու մարզ, աշխատելու, արևոճագործելու մարզում կամ ողջակի ներդրում կատարելու մարզի Կենտրոնի այս կամ այն բնագավառում, մեր կարծիքով, առաջին գործը, որ պետք է անի՝ մեր Կենտրոնի ձեռք բերելը, այն թերթերը և խորհրդային ուսումնասիրելը պետք է լինի: Այն ձեզ կարծի կան էլեկտրոնային փաշտեթանով, որպեսզի աշխատի որ ծայրում էլ լինեք, սիրելի հայրենակիցներ, այն ձեզ համար հատանելի լինի:

Բարի մտքը ձեզ դեպի Արմավիրի մարզ:

Վարան եկե, դուք մարզում կարևոր շարք հիշարժան փայլեր, թե մեր հեռավոր պատմական անցյալը ներկայացնող, թե մեր ներկա կյանքը ձեզ համար յուրաքանչյուր:

Վերադարձեք մեր արևաբնակներին, սիրելի հայրենակիցներ, որովհետև փաշտամ ու շնորհ ապագայում թե մեր, որի արևաբնակները ձեռն առնալով, խնամվում ու հոգսություններ են շրջապատվում:

Երկին ու կրկին բարի գալուստը ձեզ Արմավիրի մարզ:

Միշտ ձեզ սպասող
Արմավիրի մարզպետ

Ա. Վախրամյան

Уважаемые друзья, соотечественники!

Я рад приветствовать Вас со страниц справочника, представляющего Армавирский марз Республики Армения.

Инициатива создания справочника принадлежит нам, Армавирскому марзпетарану, и каждый, кто находится на Родине или за рубежом, кто пожелает узнать наш марз, посетить его, работать здесь или просто сделать вклад в экономику марза, по нашему мнению первым делом должен приобрести справочник, пролистать и глубоко изучить его. Справочник можете получить и по электронной почте, чтобы в любом конце света он был Вам доступен.

Добро пожаловать в Армавирский марз. Мы уверены, что Вы найдете в марзе много памятных мест, представляющих как наше далекое историческое прошлое, так и настоящее.

Возвращайтесь к своим корням дорогие соотечественники, так как то дерево имеет пышную и прекрасную листву, корни которого не забываются, за которыми ухаживают, окружают любовью.

*Еще раз добро пожаловать в Армавирский марз.
Жду Вас с любовью.*

Марзпет Армавира

А. Каграманян

Dear friends, patriots!

I'm glad to greet the introduction of historical booklet of Arnavir marz of Armenian Republic. The creation of this informational booklet is referred to Arnavir Government and everybody, both in fatherland and abroad, who would like to be aware of marz, to visit, to work, to create and simply to put investments in the progress of economy, as for us the first thing he must do is to get our booklet and to study it in details. It will be given to you by electronic mail which will be available for you where you are, my dear patriots.

Welcome to you to Arnavir marz. We are sure that you will find many interesting places which will illuminate the past and modern life of our marz. Go back to your historical origin, dear patriots, because the tree has splendid leafage forgotten, but are surrounded by care and the roots of which are not affection.

*Again and again welcome to you to Arnavir marz.
Wait for you with great love.*

Marzpet of Arnavir

A. Ghahramanyan

ՄԱՐԶԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ

Արմավիրի մարզը գյուղատնտեսական ուղղվածության մարզ է, քանի որ գտնվում է հիմնականում Արարատյան դաշտի բարեբեր հողերի վրա:

Մարզում տարիներ շարունակ արտադրվել է խաղող, ծիրան, դեղձ, սալոր, բանջարեղեն, քոստամաշին կուլտուրաներ:

Նախկինում մարզը ունեցել է նաև հզոր արդյունաբերություն, այնպիսի արդյունաբերական գիգանտներ, ինչպիսիք են եղել պահածոների մի քանի գործարաններ, կահույքի ֆաբրիկաներ, մի շարք ռազմական ուղղվածության գործարաններ:

Այսօր դրանք չկան, կան գյուղատնտեսությանը զբաղվող մանր ու միջին տնտեսություններ, գյուղ-մթերքներ վերամշակող Արմավիրի «ՄԱՊ», «Մարդարապատ», Էջմիածնի պահածոների գործարաններ:

Վերջին տարիներին մարզում զարգանում են ձկնաչին տնտեսությունները: Մարզում արտադրված ձուկը մեծ պահանջարկ ունի հանրապետությունում:

Մարզում աննախադեպ բաժի է առել շինարարությունը, ամենուր կառուցվում և վերակառուցվում են դպրոցներ, արտադրական ձեռնարկություններ:

Մարզում ձևավորվել են շուրջ 55000 գյուղացիական և գյուղագիական կոլեկտիվ տնտեսություններ:

Մարզում են տեղակայված հանրապետական նշանակության երկու կարևորագույն կառույցներ՝ ՀԱԷԿ-ը և «Ջվարթնոց» օդանավակայանը:

Տուրիստական ցանցը մարզում այնքան էլ զարգացած չէ, քայք հատկապես այս ոլորտում մեծ հնարավորություններ կան, որովհետև որտեղ, եթե ոչ այստեղ պետք է գալ Մարդարապատը վերապրելու համար, Հայոց հնագույն մայրաքաղաքների՝ Արմավիրի, Երվանդաշատի, Վաղարշապատի շունչը զգալու համար: Ուրիշ ուր պետք է գնալ, եթե ոչ Էջմիածին՝ ամենայն հայոց հոգևոր մայրաքաղաք՝ օրհնություն և ողորմածություն ստանալու համար:

Նոր մելորացված հողեր

Мелиоративные земли
New melorated grounds

ХОЗЯЙСТВО МАРЗА

В связи с тем, что Армавирский марз расположен на благодатных землях Араратской долины, земледелие и животноводство являются основными отраслями хозяйства марза.

Здесь сосредоточены основные очаги поливного земледелия и его интенсивных отраслей: виноградарства, южного плодоводства, выращивания теплолюбивых технических, овоще-бахчевых и сухолюбивых плодовых культур.

В прошлом марз имел так же сильно развитую промышленность, такие промышленные гиганты, как консервные заводы, мебельные фабрики, станкостроительные производства и ряд производств, связанных с военной промышленностью.

Сегодня их нет, за исключением нескольких небольших предприятий, таких как Армавирские "МАП" и "Сардарапат", Эчмиадзинский консервный завод, связанные с переработкой сельскохозяйственной продукции.

В последние годы в марзе развивается рывная промышленность. Производимая в марзе рыба имеет большой спрос в республике.

В последнее время в марзе большими темпами ведется строительство, повсеместно строятся новые и реконструируются старые школы. Развиваются промышленные предприятия.

В марзе сформировались свыше 55000 индивидуальных и коллективных фермерских хозяйств.

На территории марза расположены такие важные государственные объекты как Армянская АЭС и аэропорт "Звартноц".

Туристическая сеть в марзе не очень развита, но пмemento здесь имеются большие возможности развития, потому что куда как не поехать, если не в Сардарапат, что не посмотреть, если не древние столицы Армении - Армавир, Ервандшапат и Вагаршапат. Где не почувствовать себя армянином, если не в духовном центре армян - Святом Эчмиадзине.

THE ECONOMY OF MARZ

At the foothills of the world-famous biblical mountain the Ararat Valley, one of the most picturesque corners on the earth, stretches far and wide. According to the Bible this was the place where Noah patriarch landed after the flood.

Armavir province has a highly developed and mechanized agriculture, as it is situated on the fertile soils of the Ararat Valley. Agriculture is very wide-spread, above all in the prairie regions, where grapes, apricots, peaches, plums, vegetables and kitchen-garden cultures are grown. Formally marz had also highly developed industrial, such industrial giant as several canning factories and plants specialized in military industries. But now they are replaced by middle and small farms.

There is a large "MAP" factory which produces cultivated agricultural food products. In recent years fishing industry is growing very rapidly. Fish which is produced in marz, has a great demand in the Republic.

Lately the construction of buildings has developed with all its strength and might. Everywhere many schools, industrial enterprises, dwelling structures are being built and reconstructed.

Regional administrative area - 124182,0 h.

Soils of agricultural significance - 96934,8 h.

Including:

Arable land - 42947,7 h.

Perennial breeding ground - 9797,4 h.

Populated area - 15901,7 h.

Soils for building structure of different importance - 2791,7 h.

There are about 55000 village collective farms. Two structures of international importance "Zvartnots" airport and AAES are situated in Armavir marz.

Tourism is not developed in the marz, but there are many possibilities for developing it, as one must come here to endure Sardarapat, to feel the breathing of Armenian ancient capitals, Armavir, Yervandashat, Vagharshapat.

One must visit Echmiadzin - the holiest city in Armenia in order to get blessing and mercy.

**ԱՐԱՐԱՏԻ ԱՏՈՐՈՏԻՆ ԱՅՍՊԵՍ ԾԱՂԿՈՒՄ Է
ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԴԱՇՏԻ ԳԱՐՈՒՆԸ**

Так выглядит весна Араратской долины на склоне горы Арарат
The spring of Ararat valley blows so on the foot of Ararat

ՀԱՅԿ

Հայկական ատոմային էլեկտրակայանը կառված է երկու բլոկներից: Առաջին էներգաբլոկը շահագործման է հասնել 1976 թվականի դեկտեմբերի 22-ին, երկրորդ էներգաբլոկը՝ 1980 թվականի հունվարի 5-ին: Երկու բլոկների հզորությունը՝ 407,5 մվտ:

ՍՍՀՄ մինիստրների խորհրդի որոշմամբ 1989 թվականի փետրվարի 25-ին փակվեց առաջին էներգաբլոկը, իսկ մարտի 18-ին՝ երկրորդը:

ԽՍՀՄ փլուզումից հետո, երբ Հայաստանը կանգնեց ծանր էներգետիկ ճգնաժամի առաջ, 1993 թվականի ապրիլի 7-ին Հայաստանի կառավարությունը որոշեց վերագործարկել ՀԱԷԿ-ը և 1995 թվականին, շուրջ 6,5 տարի դադարից հետո, վերագործարկվեց Հայկական ատոմակայանը և Հայաստանը երկարատև ծանր ճգնաժամից անցավ շտրպորյա էներգամատակարարման:

АРМЯНСКАЯ АЭС

В состав Армянской АЭС входят два энергоблока. Первый энергоблок введен в промышленную эксплуатацию 22 декабря 1976 года, второй - 5 января 1980 года. Установленная мощность энергоблоков - 407,5 МВт.

В 1989 году Совет Министров СССР принял решение об остановке Армянской АЭС. 25 февраля 1989 года был остановлен первый энергоблок, 18 марта - второй.

После распада СССР последующие события привели к тяжелому энергетическому кризису в Армении. 7 апреля 1993 года правительство Армении приняло решение о возобновлении эксплуатации второго энергоблока. Перед принятием решения о возобновлении были приглашены компетентные международные организации и фирмы для консультации и выдачи рекомендаций. На основании рекомендаций международных организаций 5 ноября 1995 года, после более 6,5 лет остановки, была возобновлена эксплуатация второго энергоблока. С возобновлением эксплуатации ААЭС Армения после тяжелого энергетического кризиса перешла на круглосуточный график электроснабжения.

THE ARMENIAN NPP

The Armenian NPP consists of two power Units. The Unit 1 was put into operation on December 22, 1976 and the Unit 2 was put into operation on January 5, 1980. The installed power of the units is 407.5 MW(e).

In 1989 the USSR Ministers Council made a decision on the shut down of the Armenian NPP. The Unit 1 and the Unit 2 were shut down on February 25, 1989 and March 18, 1989, correspondingly.

After the collapse of the USSR the following events resulted in severe energy crisis in Armenia. On April 7, 1993 the Government of Armenia made a decision on restart of the Unit 2. Before the decision on the Unit 2 restart the Government of Armenia invited a number of competent international organizations and companies to issue advice and recommendations. Based on recommendations of international organizations and on November 5, 1995 the ANPP Unit 2 was restarted, after 6.5 years of shut down. With restart of the Armenian NPP after severe energy crisis Armenia moved on to day-and-night power supply schedule.

«ԶՎԱՐԹՆՈՅ» ՕՒՒՆԱՎԱԿԱՅԱՆ

Խորհրդային Հայաստանի առաջին կանոնավոր օդային հաղորդակցությունն սկսվել է 1933թ. հուլիսից: Այժմ Հայաստանն օդային ուղիներով կապվում է աշխարհի տարրեր քաղաքների հետ: Հիմնական ծանրաբեռնվածությունն ընկնում է «Զվարթնոց» օդանավակայանի վրա, որը հիմնադրվել է 1981թ: Օդանավակայանը զանվում է Երևանից 18 կմ հեռավորության վրա, Արմավիրի մարզում: «Զվարթնոց» օդանավակայանն ամսական ապահովում է շուրջ 40 ընկերությունների 120 քուիքները՝ փոխադրելով տարեկան մոտ 800000 մարդ:

АЭРОПОРТ "ЗВАРТНОЦ"

Первое постоянное воздушное сообщение с Советской Арменией началось с июля 1933 года.

Теперь воздушные пути связывают Армению с разными городами мира. Основную тяжесть несет на себе аэропорт "Звартноц", построенный в 1981 году. Аэропорт находится на расстоянии 18 км от Еревана на административной территории Армавирского марза.

Аэропорт "Звартноц" ежемесячно обеспечивает 120 полетов 40 авиакомпаний, в год перевозит более 800.000 человек.

AIRPORT "ZVARTNOTS"

The first regular air-communication of Soviet Armenia began in July of 1933. Now Armenia has air connection with different cities of the world. The busiest airport is "Zvartnots" which was founded in 1981.

The airport is situated on 18 km from Yerevan in Armavir Marz.

"Zvartnots" provides 120 flights of 40 companies in a month, transporting about 800000 people in a year.

«ՄԱՊ» ՓԲԸ

1942 թվականից Հոկտեմբերյանի գինու-կոնյակի գործարանը /1955թ. սեփականաշնորհումից հետո «ՄԱՊ» ՓԲԸ/ կարևոր տեղ է զբաղեցնում Հայաստանի գինու և կոնյակի արտադրության ոլորտում՝ մատուցելով բարձր որակի գինիներ, կոնյակ՝ պատրաստված Արարատյան դաշտավայրի խաղողի բնօրին տեսակներից, և պահածոներ:

ЗАО "МАП"

С 1942г. Октемберянский вино-коньячный завод (с 1995г. после приватизации переименованный в ЗАО "МАП") занимает важное место в виноделии и коньячном производстве Армении, поставляя вино, коньяк высшего качества из отборных сортов винограда Араратской долины и консервные изделия.

"MAP" CJSC

Hoktemberyan Wine Brandy Factory is founded in 1942 (private since 1995 "MAP" CJSC) plays a significant role in the wine and cognac producing in Armenia, supplying Armenian wine, cognac of highest quality from selected grades of grape of Ararat Valley and marinade production.

«ԱՐՄԱՎԻՐ ՖԵՐՄԵՐ» ՓԲԸ

«Արմավիր Ֆերմեր» ՓԲԸ-ն սեփականաշնորհվել և գրանցվել է 1997 բվականից: Ընկերությունը 350հա լճային մակերեսով ձկնաբուծական տնտեսություն է տարատեսակ ձկների՝ կարպ, սպիտակ անոթ, լոբո, իշխան, պնդաճակատ, բառափ, արհեստական ինկուբացիայով տարեկան շուրջ 25 տոննա մանրածկների և 50 տոննա ապրանքային ձկնաբուծությամբ: Ընկերության լճերի ջրամատակարարումն իրականացվում է «Սև ջուր» գետի վրա կառուցված սեփական սրճարկայանների միջոցով: Ընկերությունը ձկնաբուծությունն իրականացնում է բնական կերապաշարների հաշվին, ֆինանսական միջոցների տղորյան պատճառով չի կարողանում արհեստական կերակրում ապահովել, որի ապահովման դեպքում տարեկան ձկնաբուծության ծավալները կարելի է հասցնել շուրջ 500 տոննայի: Ապրանքային իրացումն անրողջովին կատարվում է մեր երկրում: Անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների ներդրմամբ ընկերությունն ունի բավարար բազա իր հետանկարային ծրագրերը իրագործելու՝ բառափի հիմնական տարատեսակների բուծմամբ, մաշրական կազմի ձևավորմամբ և տարեկան շուրջ 10 տոննա բնական սև խավիարի արտադրությամբ:

ЗАО «АРМАВИР ФЕРМЕР»

ЗАО "Армавир Фермер" приватизировано и зарегистрировано с 1997 года. Это рыбное хозяйство с озерной площадью в 350 га, с разной рыбой (карпом, сомом, форелью, толстоловником, осетром), с искусственной инкубацией, с мелкой рыбой около 25 тонн в год и 50 тоннам товарного рыбопроизводства. Озера общества снабжаются водой посредством собственных насосных станций, построенных на реке "Сев Джур". Производство рыбы осуществляется обществом за счет природных кормовых запасов. Из-за недостатка финансовых средств ЗАО "Армавир Фермер" не может обеспечить искусственное кормление. При обеспечении можно будет увеличить производство рыбы вплоть до 500 тонн в год. Реализация товара полностью проводится в нашей стране. При вложении необходимых финансовых средств общество имеет достаточную базу для осуществления перспективных программ - разведения основных видов осетра и производства 10 тонн натуральной черной икры в год.

Joint-Stock Company "ARMAVIR FERMER"

Closed Joint-Stock Company "Armavir Fermer" has been privatized and registered since 1997. The company is a fish brooding economics of 350 ha lake surface with the artificial incubation of various fishes i.e. carp, white amour, spearfish, sturgeon, dolt with the annual 25-ton small fishes and 50-ton commodity fishing production. The water supply of the lakes of the company is realized through the private pumping stations built on the river "Black Water". The fish-brooding of the company is realized on account of natural provisions; we are able to secure artificial feeding because of the lack of finances, in the case of its securing the annual fish-brooding volumes may reach to about 500 ton. The commodity realization is completely done in our country. With the necessary financial introduction, the company has an enough base to realize its long-term plans, i.e. the brooding of the main types of tarap, the formation of maternal structure and the production of the annual 10-ton natural black caviar.

ԱՅՍԻՅԵՍ ԲԱԴՂԻՄԱՅԱՆՆԻ ԿԻՍՄԱՆԱԳԱՏԱՅԻՆ ԳՈՂՏՐԻԻ ԿՐԱ
ԱՏԵՐՏԿՈՒ ՏՆ ԳԱՇԱՐԱԿՈՐ ԳԵԿՏԱՐՆԵՐՈՎ
ԽԱՂԻՐԻ ՆՈՐԱՏՈՒՆԿ ԱՅԳԻՆԵՐ:

Так каменистые земли
Баграмянского района превращаются
в плодородные виноградные поля.
Here how new-planted 1000 ha vine-
yards are created on the semi-desert
grounds of Baghramyan.

«ԱՖԱ-ՎԻՆ» ՍՊԸ

«Աֆա-Վին» ՍՊԸ գործում է 2005թ. մայիս ամսից և զբաղեցնում է շուրջ 2հա հողատարածք:

Գործարանը հիմնվել է նախկին նավթի բազայի տարածքի վրա և զբաղվում է հիմնականում գյուղ-մթերքների՝ հատկապես խաղողի ու պտղի վերամշակմամբ: Ընթացիկ տարում նախատեսվում է գործարանում մթերել և վերամշակել շուրջ 1000 տոննա խաղող և 200 տոննա պտուղ: Նախատեսվում է նաև ընթացիկ տարում շահագործման համձնել կոնյակի և գինու շշացման արտադրամասերը:

ООО "АЛЬФА-ВИН"

ООО "Альфа- Вин" действует с мая 2005 года и занимает территорию почти в 2 га.

Завод основан на территории бывшей нефтебазы города Армавира и занимается в основном переработкой сельскохозяйственных продуктов: винограда и ягод. В 2007 году намечается заготовить и переработать около 1000 тонн винограда и 200 тонн ягод. Также планируется сдать в эксплуатацию разливные цеха.

INFORMATION ABOUT "ALFA-VIN" PLC

"Alfa-Vin" PLC works since May of 2005 and occupies about 2 hectare territories. The factory is based on the territory of previous base of oil and is occupied basically with recultivation of agricultural provisions, especially grape and fruit. In the current years, it is foreseen to purvey and recultivate about 1000 ton grape and 200 ton fruit in the factory. In the current year, it is also foreseen to put into operation the workshops of filling the bottles of vine and brandy.

«ՄԻԼԱԿՍ ԳՐՈՒՂ» ՓԲԸ

«Միլաքս Գրուպ» ՓԲԸ-ն հիմնադրվել է 2000 թվականին:

«Միլաքս Գրուպ» ՓԲԸ-ի գործունեության հիմնական տեսակներն են.

1. կահույքի համալիր արտադրություն
2. կապիտալ շինարարության իրականացում տարբեր ոլորտներում՝ քաղաքացիական, էներգետիկ, հիդրոտեխնիկական
3. մետաղապատեղ և ալյումինե պատուհանների ու դռների արտադրություն
4. ֆեռուցման և օդորակման համալիր աշխատանքների կատարում:

Կախված կնքված պայմանագրերից՝ ապահովում է 80-350 աշխատատեղ:

ЗАО "МИЛАКС ГРУП"

ЗАО "Милакс Групп" основано в 2000 году.

Основные виды деятельности ЗАО "Милакс Групп":

1. комплексное производство мебели
2. осуществление капитального строительства в разных областях: гражданской, энергетической, гидротехнической
3. производство металлопластиковых и алюминиевых окон и дверей
4. выполнение отопительных работ

В зависимости от объемов работ ЗАО "Милакс Групп" обеспечивает от 80 до 350 рабочих мест.

"MILAKS GROUP" CJSC

"Milaks Group" CJSC has been established in 2000.

The main types of activities CJSC are as follows:

1. complex production of furniture
2. realization of capital construction in different sphere, i.e. civil, energetic, hydrotechnical
3. production of metallic and aluminum windows and doors
4. realization of complex works of heating and airing

It secures contracts 80-350 working-place depended on the executed contracts.

«ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՀԱՍՏՈՑԱՇԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ԲԲԸ

«Արմավիրի հաստոցաշինական գործարան» ԲԲԸ-ն (մախկնում Հոկտեմբերյանի Հաստոցաշինական Գործարան), որպես մեքենաարակտորային արհեստանոց հիմնադրվել է 1938թ. -ին, որտեղ նորոգվում էին գյուղտեխնիկայի կարևոր մասեր:

1950-ական թթ. -ից գործարանը մասնագիտացվել է գալիկոնային հաստոցների արտադրության մեջ և երկար տարիների ընթացքում րոպարկել տասնյակ մակնիշի հաստոցներ՝ արտադրելով տարեկան շուրջ 1200 հատ, որոնց 25-30%-ը արտահանվում էր աշխարհի ավելի քան 40 երկրներ:

Երկայուն գործարանը մասնագիտացված է տարբեր մակնիշի շատափազայինոնային հաստոցների, ճշգրիտ ձուլման՝ հալվող մոդելներում սև և գունավոր մետաղների, ինչպես նաև ավազի կաղապարներում ձուլվածքների պատրաստման և լայն սպառման ապրանքների արտադրության մեջ:

Ընկերությունում ներդրված է ISO 9001:2000 Որակի Կառավարման Համակարգը:

АООТ "АРМАВИРСКИЙ СТАНКОСТРОИТЕЛЬНЫЙ ЗАВОД"

АООТ "Армавирский Станкостроительный завод" (бывший "Октябрьский Станкостроительный завод") был основан в 1938 году как машино-тракторная мастерская, где ремонтировались основные части сельхозтехники. В 1950-ых годах завод был специализирован по выпуску сверлильных станков.

В течение многих лет завод выпускал десятки моделей станков с годовым выпуском свыше 1000 штук. Из них 90-95% экспортировалось в более чем 40 стран мира.

Завод специализирован по выпуску радиально-сверлильных станков, точного литья по выплавляемым моделям из черных и цветных металлов до 9 кг, литья в песчаных формах и товаров широкого потребления.

Внедрена Система Управления Качества ISO 9001:2000.

OJSC "ARMAVIR MACHINE-TOOL FACTORY"

OJSC "Armavir Machine-Tool Factory" (before "Octoberyan Machine-Tool Factory") was established in 1938 as an agricultural equipment workshop for repairing work. Since 1950 the company has produced different models of drilling machines.

For many years the company has produced different models of radial drills on average 1200 units per year, and 25-30% of production was exported to more than 40 countries:

The Company is specialized in production of radial drilling machines, precision casting with melting models from ferrous and non-ferrous metals up to 9kg, casting details in sanding forms and wide consumption goods.

In factory the Quality Management System ISO 9001:2000 is established.

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ԵՆԵ

Муния г. Арзамаса
The building of municipality

ԱՐՄԱՎԻՐ ՄԱՐԶԿԵՆՏՐՈՆ

Ներկայիս Արմավիրը կրում է հայոց առաջին մայրաքաղաքի անունը: Այն հիմնադրվել է 1931-ի հունիսի 26-ին: Այն գտնվում է Երևան մայրաքաղաքից 46 կմ դեպի հյուսիս -արևմուտք:

1996-ից մարզկենտրոնը ընտրված Արմավիր քաղաքն ունի 46000 ազգաբնակչություն, 10 միջնակարգ դպրոց, 2 տեխնիկում, 3 ուսումնարան, 2 վարժարան, գեղարվեստի, երաժշտական դպրոցներ, շախմատի դպրոց, մարզադպրոցներ, «Հորեյյանական» մարզադաշտը, սպորտկենտրոններ, 1 համալսարան, 2 մասնավոր հեռուստաընկերություն, տպարան, կապի հանգույց և լայն հեռախոսակապի ցանց, միջազգային կապի կետեր, կենցաղային կոնսումիկացիաներ: Երևան քաղաքի հետ հաղորդակցվում է ավտոճանապարհով և դարասկզբին կառուցված երկաթուղով:

Արմավիր քաղաքում գործում է մասնավոր բուսակենդանաբանական այգի, ուր սրահպանվում են վայրի կենդանիների 80 և բույսերի 40 տեսակներ, որոնց 50% գրանցված է հանրապետության Կարմիր գրքում:

Վերջին տարիներին լայն բաժով վերելք է ապրում առևտուրը, բնակարանաշինությունը և փոքր բիզնեսը:

Քաղաքի առաջին հատակագծի վրա աշխատել է ճարտարապետ Ալեքսանդր Թամանյանը:

Բոլորովին վերջերս մեծ շուքով նշվեց Արմավիր քաղաքի 70-ամյակը:

«ԱՐԱՐԱՏ» ՆԱՄԱՍՏՐԱՆ

Մարզի առաջին բարձրագույն ուսումնական հաստատությունը՝ Արմավիրի «Արարատ» համալսարանը, հիմնադրվել է 1992 թվականին, Արմավիրի մարզի մարզկենտրոն Արմավիր քաղաքում: Հանրապետության 100-ից ավելի ոչ պետական ԲՈՒՀ-երի շարքում առաջիններից էր, որ 2000 թվականին ստացավ անժամկետ լիցենզիա, շրջանավարտներին տրվում է պետական դիպլոմ: Անցած 15 տարիների ընթացքում ԲՈՒՀ-ը տվել է 700 շրջանավարտներ, որոնց գերակշիռ մասն աշխատում է իր մասնագիտությամբ:

Համալսարանն ունի գրադարան-ընթերցասրահ, լեզուների ուսուցման կախավորված լինգվաֆոնաչին, համակարգչային /ինտերնետ կապով/, կենսաբանաբժշկական, պատմության, երաժշտության լսարաններ և ուսուցումը բարձր մակարդակով կազմակերպելու համար անհրաժեշտ այլ տեխնիկական միջոցներ:

1997 թվականին հիմնադրվել և տպագրվում է համալսարանական «Ջան» շաբաթաթերթը:

Համալսարանում գործում է գիտական խորհուրդ, ուսանողական խորհուրդ և ուսանողական տեկուսներ:

**ԱՐՄԱՎԻՐԻ
ԹԻՎ 1 ՄՇԱԿՈՒԹՅՈՒ ՏՈՒՆ**

Дом культуры N1 г. Армавира
Armavir N1 House of Culture

**ԱՐՄԱՎԻՐԻ ԱՐԿԵՍՏԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՈՒՆԵՅ**

Государственный
колледж искусства г. Армавира
Armavir Art State College

ЦЕНТР МАРЗА АРМАВИР

В настоящее время Армавир носит имя первой столицы Армении. Он основан 26 июня 1931 года. Город находится в 46 км к северо-западу от Еревана.

Выбранный в 1996 году центром Армавирского марза город имеет 46000 населения, 10 среднеобразовательных школ, 2 техникума, 3 училища, 2 колледжа, художественную и музыкальную школы, шахматную школу, спортивные школы, стадион "Юбилейный", поликлиники, 1 университет, 2 частные телекомпании, типографию, узел связи и развитую телефонную связь, узлы международной связи, коммунально - бытовые коммуникации.

Соединен со столицей Армении Ереваном автомагистралью и построенной в начале 20-ого века железной дорогой.

В Армавире действует частный ботанический и зоосад, где сохраняется более 80 видов диких животных и более 40 видов растений, большинство из которых записаны в Красную книгу.

В последнее время большие темпы развития приобрели торговля, градостроительство и мелкий бизнес.

Первый генеральный проект города был разработан группой архитекторов во главе со знаменитым Александром Таманяном.

Совсем недавно город Армавир отметил свое 75-летие.

УНИВЕРСИТЕТ "АРАРАТ"

Первое высшее учебное заведение марза, университет "Арарат", был основан в 1992г. в центре Армавирского марза городе Армавире. Из более 100 негосударственных ВУЗ-ов республики университет "Арарат" одним из первых получил бессрочную лицензию и право выдавать выпускникам диплом государственного образца. За прошедшие 15 лет университет дал более 700 выпускников, большая часть которых работает по специальности.

Университет имеет библиотеку с читальным залом, полностью оборудованные лингафонной техникой кабинеты для изучения языков, компьютеры, подключенные к интернету, оборудованные по последнему слову техники аудитории для глубокого изучения биолого-медицинских, исторических и других наук.

В 1997г. была основана и выпущена университетская еженедельная газета "Джах".

В университете действуют ученый совет, студенческий совет и студенческие клубы.

«ԱՄՆՆՈՎՆԵՐԻ ՀԻՆՆԱՂՐԱՄ»-Ը ՂՈՎՏՈՐ ԿԱՐՈ ԱՐՄԵՆԻ ԳԼԵՆԱԳՈՂՈՒԹՅԱՄԲ ՀԱՆՁՆ Է ՍՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵԼ ԲԱՂՐԱՄՅԱՆԻ ՏԱՐԱՍՉՈՐՁԱՆԻ ԳՅՈՒՄԵՐԻ ՎԵՐԱՇՆՈՒՂԸ

"Детский фонд" во главе с доктором Каро Арменом взял на себя обязательство по восстановлению сел Баграмянского района

"Children of Armenian Fund" by the head of Karo Armen, has taken to carry out the renaissance of the villages of Baghramyan region.

ԱՅՍԻՒՆԻ ՂՈՂՈՑՈՒՄ ԱՅՍՈՒՂՅԵՏ ԿՍՈՎՈՐԵՆ ԼԵՐՆԱԳՈԳԻ ԵՐԵՊԱՆԵՐԸ «ԱՄՆՆՈՎՆԵՐԻ ՀԻՆՆԱՂՐԱՄ»-Ի ԿՈՂՄԻՑ ԴՊՐՈՑԸ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՎԵԼՈՒՄ ԶԵՏՈՂ

В такой школе после реконструкции впредь будут учиться дети села Лернагор благодаря "Детскому фонду".

The children of Lernagog will since study in the school rebuilt by "Children of Armenian Fund".

ARMAVIR MARZ-CENTER

Today's Armavir has the name of the first armenian capital. It has been established on 26 of June in 1931. It is situated on 40 km to north-west from Yerevan.

Armavir city wich has been elected as a marz-center since 1996 , has 46000 inhabitants, 10 primary school, 2 technikums, 3 art school, 2 colleges, an art musical school, a chess school, sport school "Hobelyanakan" sport ground, polichinics, a university, 2 TV- stations, printing-house, international telephone connection, a hotel, communications of mode of live.

There is a private Zoo in the city where 80 sorts of wild animals and 40 sorts of plants are kept, 50% of which is written down in the Red book of republic.

Lately the trade, house building and small bussiness live development.

The first plan of the city has been worked out by architecture Alexandre Tamanyan

Armavir city has lately celebrated its 75 anniversary.

"ARARAT" UNIVERSITY

The first higher educational institution, i.e. "Ararat" university, has been established in 1992 in Armavir city of Armavir province. It was one of the first among more then 100 not state HEI of the republic, that has got timeless license in 2000 and the graduating students are given state diplomas. During the last 15-years the HEI has had about 700 graduating students and most of them work in their professions.

The university has a library, a reading-room, a lingo phone room for the language education, computer (internet), medical, historical, musical classrooms and all the necessary technical means for the higher education.

"Jah" weekly newspaper of the university has been established and printed in 1997.

There are scientific counsel, student counsel and student clubs.

**ԲԱԴՐԱՄՅԱՆ ԴՈՂՈՒՑՄԱՅ
ԲԱՅՈՒՄՆԵ ԱՄՍԱՎԻՐՈՒՄ**

Открытие проспекта
Баграмяна в Армавире
The opening of Baghramyan
avenue in Armavir

**ԱՄՍԱՎԻՐ ԵՄՆԱԾԻ ԲԱԴՐԱՄՅԱՆ ԴՈՂՈՒՑԱՆ ԱՅՍՈՒԳԵՏ
ՀԻՆՆԱՆՆՈՐՈՎԱԾՑ - ԼՈՒՍԱՎՈՐ Ե ԼՈՒՆԵԼՈՒ**

Так будет впрередь выглядеть проспект Баграмяна
отремонтированный и освещенный

Baghramyan avenue of Armavir city will since
be basically built and lightened

ՎԱՂԱՐՇԱԿԱՍ - ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Վաղարշապատ-Էջմիածին քաղաքը գտնվում է հանրապետության մայրաքաղաքից 20 կմ դեպի արևմուտք, մարզկենտրոնից 26 կմ դեպի արևելք:

Հյուսիսից քաղաքի հորիզոնը փակում է քառազազաք Արագածը, հարավից՝ մեծ ու փոքր Մասիսները:

Ազգաբնակչության թիվը 65500, ունի համալսարան, 14 միջնակարգ դպրոց, 20 մուտք-մանկապարտեզ, երաժշտական ու արվեստի դպրոցներ, մարզադպրոցներ ու մարզադաշտ, կինոթատրոն, 2 ակումբ:

Վաղարշապատ քաղաքում գործում է ազգագրական թանգարանը, Հովհաննես Հովհաննիսյանի տուն-թանգարանը, Մանուկ Աբեղյանի անվան թանգարանը, նկարիչ-թանգակազործ Խորեն Տեր-Հարությունի անվան պատկերասրահը: Բաղարում գործում է երկրագործության գիտահետազոտական ինստիտուտը: Այստեղ է կառուցվել ստաջին թրքի գործարանը, բացվել առաջին հայկական դպրոցը:

Քաղաքի կենտրոնի կառուցապատումը ձևավորվել է Կոմիտասի անվան հրապարակով՝ քաղաքապետարանի վարչական շենքի և վանքի համալիրի անտամբրային մասնակցությամբ:

Վաղարշապատ քաղաքը իր ներկայիս փեճակով հանրապետության գեղեցիկ և ինքնատիպ ճարտարապետական կերպար ունեցող քաղաքներից մեկն է: Այժմ, շնորհիվ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի՝ դարձել է հանրապետության այցելուների և տուրիզմի ամենահետաքրքիր վայրերից մեկը: Մայր Աթոռի համալիրը, Սր. Հովհաննես, Սր. Գայանե, Սր.Շողակար, Սր. Բարվաժաժին եկեղեցիները ու քաղաքի մյուս ճարտարապետական կառույցները ստանձին շուրջ են տալիս քաղաքին:

ՄԱՐԶՈՒՄ ԼՈՐԾՎՈՒՄ ԵՆ
ՆԱԵՎ ԲՆԱԳԱՅԳԱՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

В марзе решаются так же природоохранные мероприятия
Even nature keeping problems are sold in marz

ՎԱԳԱՐՇԱՊԱՏ-ԷՇՄՈՒԱԴԶԻՆ

В 20 км к западу от Еревана и 26 км к востоку от центра марза стоит знаменитый Эчмиадзин, один из древнейших городов нашей страны, известный в прошлом под именем Вагаршапат.

С севера горизонт города закрывает четырехглавый Арагац, с юга - Большой и Малый Масысы.

Численность населения составляет 55500 человек, в городе имеются университет, 14 средних школ, 20 детских садов и яслей, музыкальные и художественные школы, спортивные школы, стадион, кинотеатр и два дома культуры.

В Вагаршапате действует национальный музей, дом-музей Ованеса Ованесяна, музей имени Манука Абеգяна, вернисаж имени художника - скульптора Хорена Тер-Арутюна. В городе действует научно-исследовательский институт земледелия. Здесь построена первая бумажная фабрика, открыта первая армянская школа.

В полной сохранности до нас дошел ряд старинных памятников архитектуры, расположенных в самом Эчмиадзине. Самый древний из них – это кафедральный собор, основанный в IV веке.

Выдающимися памятниками являются храмы Рипсиме и Гаянэ, построенные в VIIв. Они до сих пор стоят как свидетельство высокого уровня архитектурного и инженерного искусства строителей древней Армении.

В настоящее время Вагаршапат является одним из красивейших городов республики с самобытной архитектурой.

VAGHARSHAPAT - ECHMIADZIN

Vagharshapat-Echmiadzin city is situated on 20 km to west from the capital, 26 km to east from marz-center.

The horizon of the city closes Aragats from south side. The number of inhabitants is about 65500. The city has an university, 14 primary schools, 20 kinder gardens, musical and art schools, a sport school and a sport ground, a cinema, 2 clubs.

The ethnological museum, home-museum after Hovhannes Hovhannisyan, museum after Manuk Abeghyan, gallery after painter-sculptor Khoren Ter-Harutyun are situated in Vagharshapat city. The city has also the scientific institute of agriculture. The first factory of paper has been built here; the first Armenian school has also opened here.

Nowadays, Vagharshapat city is one of the most beautiful cities in the republic with its unique architectural appearance. Due to St. Echmiadzin church, it has become one of the most interesting places for the visitors and tourism in republic. St. Hripsime, St. Gayane, St. Shogakat, St. Virgin churches and other architectural buildings make the city more attractive.

ՄԵՇԱՄՈՐ

Մարզի երրորդ քաղաքը Մեծամորն է, որն առաջացել է որպես ՀԱԷԿ-ի քնակեփ ավան 1969 թվականից, այնուհետև աճել ու դարձել է շուրջ 10000 քնակչությամբ ունեցող քաղաք՝ իր համալսարանով, դպրոցներով, ստորագագահական հաստատություններով, մշակութային ու սպորտային հաստատություններով:

Բոլորովին վերջերս կառուցվեց նաև քաղաքի գեղեցիկ եկեղեցին իր հրաշալի գրոսայգով:

МЕЦАМОР

Третий город марза- Мецамор был основан в 1969г. как жилой поселок Армянской АЭС. В дальнейшем поселок вырос в город с населением свыше 10000 жителей, со своими школами, учреждениями здравоохранения, культурными и спортивными комплексами.

Совсем недавно в городе была построена красивая церковь со своим великолепным садом.

METSAMOR

The third city of Armavir is Metsamor which has come first as an inhabited place of ANPP since 1969, and then it has become a city with 10000 inhabitants. It has an university, schools, health-care, sport and culture institutions. Today the city has already had its church with its wonderful park.

ՆՅՈՒՆԻՆԻ ԵՂՈՎՈՐԵՆԻ ԵՎԵՂԵՆԻ

Новопостроенная церковь Мецамор
The new-built church of Metsamor

ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ ՏԱՐԱԾՅԵՈՒՄ ԳՏԵՎՈՂ

ՀՆԱԳՈՒՅՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՅՐԱՅԱՐԱՔՆԵՐԸ

ИСТОРИЧЕСКИЕ СТОЛИЦЫ
НА ТЕРРИТОРИИ
АРМАВИРСКОГО МАРЗА

HISTORICAL CAPITALS
IN THE TERRITORY
OF ARMAVIR MARZ

ԱՐՄԱՎԻՐ

Արգիշտիխինի բերդը, որի շրջակայքում հետազայում կառուցվել է Արժավիր քաղաքը, հիմնադրվել է Արգիշտի ասաօինի կողմից մ.թ.ա. 776-ին Էրեբունիի հիմնադրումից 6 տարի անց:

Արգիշտիխինի նշանակում է Արգիշտաշեն:

Գտնվելով արգավանդ Արարատյան դաշտում՝ միջազգային քարավանային առևտրական ուղիների խաչմերուկում՝ ժամանակի ընթացքում Արգիշտիխինին դառնում է ուրարտական պետության վարչական, տնտեսական ու կրոնական կարևոր բերդաքաղաքներից մեկը:

Քնրոդահայր Մովսես Խորենացին Արժավիրի հիմնադրումը վերագրում է Հայկ Նահապետի բոռ Արամայիսին, այդ պատճառով էլ քաղաքին երբեմն անվանում էին Արամայր: Ըստ Խորենացու՝ Արամայիսն իր համար գետի ափամերձ քարձուների վրա տուն է շինում: Արամայիս անվանը ավելացվել է վիր մասնիկը, որը գեոդերեն նշանակում է բարձր: Մտացվում է Արժավիր՝ Արամայիսի բարձր տուն:

Ուրարտական պետության ժամանակ Արժավիր քաղաքն իր մեծությամբ ու կարևորությամբ նրբում էր Վան մայրաքաղաքի հետ, իսկ Ուրարտական պետության անկումից հետո շարունակելով գոյատևել մ.թ.ա. 4-րդ դարի վերջից մինչև մ.թ. 68թ.՝ դարձել է Արարատյան հայկական քաղաքաշրջանի մայրաքաղաքը, ուր և հաստատվել էին երվանդունիները:

Բազրատունիների իշխանության օրոք Արժավիրը նորից վերելք է ապրում մինչև Ջաջարյանների իշխանությունը:

Արժավիր քաղաքը ամբողջությամբ այնրվել է մոնղոլների արշավանքների ժամանակ:

Նախկին մայրաքաղաք Արժավիրի տարածքում ներկայումս փոխած են Նոր Արժավիր, Հայկավան, Մովեսական, Ջրաշեն, Նոր Արտազերս, Նազրանդյան և Արժավիր գյուղերը, իսկ բլրի զազարին գտնվող քաղաքի միջնաբերդի ավերակները՝ որպես ուխտատեղի, պահպանվում են մինչ օրս:

АРМАВИР

Крепость Аргиштихинили, в окрестностях которой впоследствии был построен город Армавир, была основана Аргишти I в 776г. до н.э., 6 лет спустя после основания Эребуни.

Аргиштихинили означает Аргиштишен. Находился в плодородной Араратской долине, на перекрестке международных караванных торговых путей, со временем Аргиштихинили стал одним из важных административных, экономических, религиозных городов-крепостей государства Урарту.

Родоначальник армянской историографии Мовсес Хоренати приписывает основание Армавира внуку Айка Наапета Арамансу. По этой причине город иногда называют Армавир. По М. Хоренати Араманс построил себе дом на прибрежной высоте реки. К названию Араманс прибавляется частица -вир, что по-зендски означает «высокий». Получается Армавир - высокий дом Араманса.

Во времена государства Урарту город Армавир по своей величине и важности соревновался со столицей Ваном, а после падения государства Урарту, продолжая существовать, с конца IV в. до н.э. до 68г. н.э. был столицей Араратского армянского царства, где и утвердилась династия Ервандидов.

При властвовании династии Багратидов Армавир снова переживает подъем до прихода к власти Закарянской династии.

Армавир полностью был разрушен во время монгольских нашествий.

На территории бывшей столицы Армавир сейчас находятся села Нор Армавир, Айкаван, Советакан, Налбандян, Джрашен, Нор Артагес и Армавир. А развалины находящейся на вершине холма цитадели, как церковной святыни, сохранены до сих пор.

ARMAVIR

Argishtikhinily castle, around which Armavir city has later been built, has been established by Argishty I in 776 b.c., 6 years later after the establishment of Erebuny.

Argishtikhinily means Argishtashen.

Being situated in Ararat Valley, on the cross-roads of international trade ways, Argishtikhinily became one of the most important administrative, economic and religious cities of Urartu.

The establishment of Armavir, according to Movses Khorenatsy, applied to Hayk Nahapet's grandson Aramayis, that's why the city was sometimes called Aramayr. Aramayis built his house on the hill near the river "vir" suffix was put to the name Aramayis which meant "high" in zendish. So, Armavir meant high house of Aramayis.

After the destruction of Urartu state, Armavir city continued its existence from 4th century B.C. to 68 A.D. becoming the capital of Armenian royalty where the Yervandunies had been established.

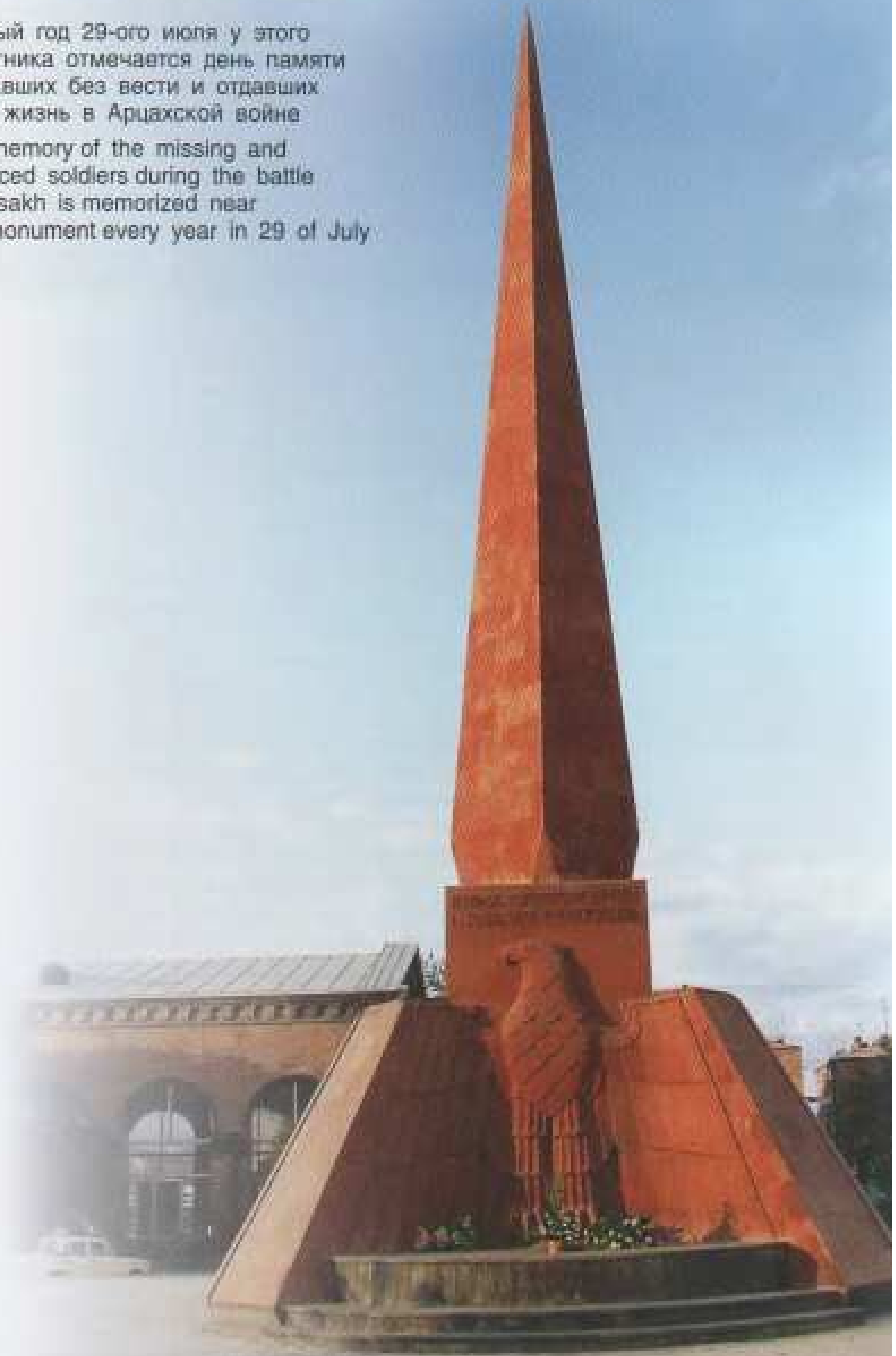
Armavir city had been destroyed by Mongol invaders.

Now, in the territory of the previous capital, we can find Nor Armavir, Haykavan, Sovetakan, Jrashen, Nor Artagers, Nalbandyan and Armavir villages, but the destruction of the city are kept as a st. holy place.

ԱՄԵՆ ՏԱՐԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 29-ԻՆ ԱՐՑԱԽՅԱՆ
ԱՇՏԱՍԱՐԻՏՈՒՄ ԱՆՀԱՅՑ ԿՈՐԱՏՆԵՐԻ
ԵՎ ԶՈՂՎԱՏՆԵՐԻ ՀԻՇԱՏԱԿՆ Է
ՀԱՎԵՐԺԱՅՎՈՒՄ ԱՅՍ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԻ ՄՈՏ

Каждый год 29-ого июля у этого
памятника отмечается день памяти
пропавших без вести и отдавших
свою жизнь в Арцахской войне

The memory of the missing and
sacrificed soldiers during the battle
of Artsakh is memorized near
this monument every year in 29 of July

ԵՐՎԱՆԴԱՇԱՏ

Մարզկենտրոնից 36կմ դեպի արևմուտք՝ Երասխ և Ախուրյան գետերի միախառնման տեղում, գտնվում են Հայաստանի հնագույն մայրաքաղաքներից մեկի՝ Երվանդաշատի՝ Երվանդունիների թագավորության վերջին մայրաքաղաքի ավերակները:

Երվանդաշատ նշանակում է Երվանդի տուն:

Երվանդաշատը հիմնադրել է Երվանդ Վերջին թագավորը (մ.թ.ա. 3-րդ դարի վերջին 2-րդ դարի սկզբին) Այրարատ նահանգի Երասխածոր գավառի Երասխ գետի ձախ ափին: Մոզես Խորենացին գրում է, որ Արտաքի հունը Արմավիրից հեռանալու պատճառով Երվանդը արքունիքը տեղափոխում է արևմտյան կողմը՝ միակտոր ապաստած բլուրի վրա, որը շրջապատում է Երասխը, իսկ դիմացից էլ հոսում է Ախուրյան գետը: Երկու գետերի միախառնման վայրում նոր մայրաքաղաքի հիմնադրումը հետևանք է ոչ այնքան բնակչինայական պայմանների, որքան քաղաքական իրադարձությունների:

Երվանդաշատը մեծ քաղաք է եղել, ունեցել է մոտ 30000 ընտանիք, որտեղ բացի հայերից բնակվել է նաև Տիգրան Բ Մեծի օրոք նվաճված երկրներից գաղթեցված բնակչություն: Երվանդաշատից ճանապարհը տանում էր դեպի Արտաշատ-Տիգրանակերտ, Արտաշատ-Սաստաղ մայրուղիները, որոնցով առևտրատնտեսական կապեր էին պահպանում հարևան երկրների հետ:

Հին Հայաստանի այս մայրաքաղաքը կործանվել է 360-ին՝ պարսից և հայոց բանակների թախտմների պատճառով: Առ այսօր պահպանվում են Երվանդաշատի ավերակները, պարիսպների հետքերը, երկու եկեղեցիների ավերակները և փմազիք երկու արձանագրությունները:

Քաղաքի տեղում այժմ փոխված է Երվանդաշատ գյուղը, որի բնակիչները հիմնականում ներգաղթել են Անիի և Թալինի շրջաններից:

ЕРВАНДАШАТ

В 36-ти км. к западу от областного центра, где сливаются реки Ерасх и Ахурян, находятся развалины одной из древнейших столиц Армении, последней столицы царской династии Ервандидов-Ервандашата.

Ервандашат означает дом Ерванда. Ервандашат основан царем Ервандом Последним (в конце III и в начале II вв до н. э.) на левом берегу реки Ерасх в провинции Ерасхадзор Араратской губернии. Мовсес Хоренаци пишет, что по причине отдаления русла Аракса от Армавира Ерванд перемещает царский дворец в западную сторону, на одноглавый холм, окруженный Ерасхом, где протекает так же река Ахурян.

Но основание новой столицы на месте слияния двух рек является последствием не столько природно - климатических условий, сколько политических событий.

Ервандашат был большим городом. Здесь проживало более 50000 семей. Кроме армян там проживало также население, переселенное из стран, завоеванных Тиграном II Великим. Дорога из Ервандашата вела к главным путям (Арташат-Тигранакерт, Арташат-Сатаг), посредством которых сохранялись и развивались торгово-экономические связи с соседними странами.

Эта столица древней Армении была разрушена в 360-ом году по причине столкновения персидской и армянской армий. По сегодняшний день сохранились развалины Ервандашата, следы оград, развалины двух церквей и две литографические надписи.

На месте города сейчас простирается село Ервандашат, жители которого переселились в основном из районов Ани и Талина.

YERVANDASHAT

The destructions of Yervandashat, the last capital of Yervanduny royalty, are situated on the place of the mixture of Yeraskh and Akhuryan.

Yervandashat means Yervand's home.

Yervandashat was founded by king Yervand the last (at the beginning of the 3rd century at the end of 2nd BC) on the left bank of the river Yeraskh of the province Yeraskhatsor in Ararat state.

Movses Khorenatsy writes: Due to the current of river Arax, which was going away from Armavir, king Yervand replaced Royal Palace to the western part, on a monolithic rock (hill) surrounding by Yeraskh and river Akhuryan in front of it. The foundation of this capital was not a consequence of climatic conditions but political events. Yervandashat has been a big town; it has had nearly 50000 families where many settlers have been populated from other conquered countries. The road from Yervandashat took to Artashat-Tigranakert, Artashat-Satagh through which trade-economic connections were kept with neighbor countries.

This capital of Ancient Armenia had been destroyed by the cause of the battle of Persian and Armenian armies in 360.

Yervandashat village is situated in the place of the city, the inhabitants of which had come from the regions of Ani and Talin.

ԱՐԱ ԱՅՍՏԵՂ ԵՆ ԽԱՌՆՎՈՒՄ ԱԽՈՒՅԱՆԻ ՊՐՏՈՐ ԵՎ ԱՐԱՅՄԻ ՉՈՒԱԼ ՋՐԵՐԸ ԻՐԱՐ

Вот так смешиваются мутные воды реки Ахурян с прозрачными водами реки Аракс
The bright waters of Arax and the dirty waters of Akhuryan are mixed here

ԲԱԳԱՐԱՆ, ՆԹՊՆՈՍԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Բագարան պահլավերեն նշանակում է Աստվածարան, Կուռքարան:

Բագարանը եղել է քաղաք Մեծ Հայքի Այրարատ աշխարհի Արշարունիք գավառում Մխուրյան գետի ափին: Քաղաքը կառուցել է հայոց Երվանդունիների թագավորական տոհմի վերջին ներկայացուցիչ Երվանդ 4-րդ՝ մ.թ.ա. 2-րդ դարի սկզբներին՝ Արմավիր մայրաքաղաքից այստեղ փոխադրելով հերանասական աստվածների կուռքերին:

9-րդ դարի երկրորդ կեսերին Բագարանը կարճ ժամանակով դառնում է Բագրատունիների թագավորության մայրաքաղաք:

Մեր դարասկզբին քաղաքն ուներ 800 բնակիչ, որոնք էլ առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ լրեցին քաղաքը և կոստատովեցին Արարսի ձախ ափին, որ ներկայումս փոխված է Բագարան գյուղը: Իսկ գյուղ տանող ճանապարհին՝ Բագարանի միջնաբերդի առաջ՝ ժայռերի մի բարձրության վրա, դեռ պահպանվում է ժամանակին «հայրենիքի բարեբար» կոչմանն արժանացած Գևորգ Մարգպետունու գերեզմանատեղը: Իր խնդրանքով սպարապետ Մարգպետունուն այստեղ բաղել է Արաս թագավորը, որ Մարգպետունին հսկի Աշոտ Բանավորի շիրմին, որ Բոնավորը իր շուրջը անփոփված սրբերին չդավաճանի: Այստեղ են անփոփվել նաև Բագրատունի թագավորների շիրմները:

БАГАРАН, ЯЗЫЧЕСКИЙ ЦЕНТР

По нехленийски Багаран означает место для идолопоклонства.

Багаран находился на берегу реки Ахурян провинции Аршаруник страны Айрарат Большого Айка.

В начале II века до н. э. город построил последний представитель царской династии Ервандидов Ерванд IV. Сюда из столицы были переправлены статуи языческих богов.

Во второй половине 9 века Багаран на короткий срок становится столицей, где правит династия Багратидов.

В начале нашего века в Багаране проживало 800 жителей, которые во время первой мировой войны оставили город и обосновались на левом берегу Аракса, где сейчас находится одноименное селение. А по дороге ведущей в село, напротив крепости Багаран, на вершине холмов, сохранилась могила знаменитого полководца Геворга Марзпетуни, который удостоился почетного звания «Благодетель Родины».

Согласно его воле Геворга Марзпетуни здесь похоронил царь Абас, чтобы спарпет охранял могилу предителя Ашота Брнавора и чтобы Брнавор не предавал окружающих его святых. Здесь также находится усыпальница царей династии Багратидов.

BAGARAN, A PAGAN CENTER

Bagaran means the place of Gods and idols in Pahlavian. Bagaran has been a city in the Arsharunik province of the Ayarat world of Great Hayk on the bank of Akhuryan River. The city was built by Yervand 4th, the last representative of the Armenian Yervandunies royal dynasty at the beginning of the second century AD, who had transported here idols of pagan Gods from the capital Armavir.

Bagaran became the capital of the Bagratuny royalty for a short time in the second middle of the 9th century.

At the beginning of our century, the city had 800 inhabitants who left the city in the First World War and were established on the left bank of Arax where the village is situated now. But on the way to the village, in front of Bagaran citadel, on the height of the hills, the cemetery of George Marzpetuny is kept yet, which has been deserved with the rank of "benefactor of homeland".

By his own request Sparapet Marzpetuny was buried here by the King Abus to guard grave in order not to let Brnavor be unfaithful to the saints buried around him. The graves of the kings of Bagratuny were also buried here.

**ԱՐՄԱՎԻՐԸ ԲԵՐԵ ՈՒ ԲԱՐԻԵՆՎ Ե
ՆՇՈՒՄ ԻՐ 75-ՍՄԾԱԿԸ**

г. Армавир отмечает свое 75-летие
Armavir city celebrates
its 75 anniversary with crops

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ

Վաղարշապատի տարածքում մարդիկ բնակվել են հնագույն ժամանակներից. վիաները Էջմիածնի և մոտակայքի հուշարձաններն են (Շրեշ քյուր, Մոխրաբլուր, Խաթունարխ, Թեղուտ և այլն), քարե, բրոնզե և երկաթի դարերի հնագիտական անընդմեջ շերտերով:

Վաղարշ Ա Արշակունի արքան (117-148թթ.) Վարդգեսավանը պարսպապատել ու վերանվանել է Վաղարշապատ՝ Մեծ Հայքի Այրարատ նահանգի Արագածոտն գավառում, և համարվում էր մայրաքաղաք: Մինչև հայ Արշակունյաց բազմադրուրյան անկումը՝ 428թ., Վաղարշապատը կառարել է մայրաքաղաքին փոխարինող արտամիստի դիր: Քաղաքի նշանակությունը, հատկապես, մեծացավ քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելուց հետո:

Վաղարշապատը բոլոր ժամանակներում մնացել է որպես Հայաստանի նշանավոր քաղաքներից մեկը: Պատմության մեջ այն երբեմն կոչվել է Նոր քաղաք, Արտեմիդա կամ քաղաքամայր՝ Կայնեպոլիս:

ВАГАРШАПАТ

На территории Вагаршапата люди стали проживать с древнейших времен: свидетелями являются памятники Эчмиадзина (Шрешблур, Мохраблур, Хатунарх, Тегут и др.)

Царь Аршакуни Вагарш I (117-148гг.) огрядил Вардгесаван и переименовал в Вагаршапат, который считался столицей. До падения королевской династии Аршакидов в 428г. Вагаршапат играл роль заменяющей столицу резиденции католикоса. Значение города особенно возросло после принятия христианства.

Во все времена Вагаршапат оставался одним из знаменитых городов Армении. В истории он иногда назывался Новым городом или Артемидой.

VAGHARSHAPAT

People have been living in an area of Vagharshapat from the ancient times. The memorials are the witnesses of Echmiadzin (hill Shresh, Mokhrablur, Khatunarkh, Teghut and so on) with their stone, bronze and iron layers.

King Vagharsh I Arshakuny (117-148) walled the area of Vardgesavan and named it Vagharshapat.

Till the destroyment of Arshakuny royalty in 428, Vagharshapat took the role of the capital.

The significance of the city grows up with the establishment of Christianity. Vagharshapat is sometimes called New city, Artemida and capital Kainepolis.

A photograph of the Khosrovitsa Tower in Yerevan, Armenia. The tower is a massive stone structure with a large central archway. Through the archway, a church with a prominent bell tower and a cross on top is visible. The sky is clear and blue. The text 'ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՄՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ' is overlaid on the image in white, bold, uppercase letters.

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ
ՄՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ

Մուրբ Էջմիածինը պատմական կենտրոնն է Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու, որ և գտնվում է Աթոռ Ամենայն Հայոց Պատրիարք-Կաթողիկոսի:

Մուրբ Էջմիածնի Մայր Տաճարը կառուցվել է 4-րդ դարի սկզբին՝ 303-ին՝ քրիստոնեական կրոնը Հայաստանում պետական կրոն հռչակվելուց անմիջապես հետո:

Ըստ ավանդության՝ Մուրբ Գրիգոր Լուսավորիչը մի տեսիլք է ունենում, որ Քրիստոսը լուսավոր կերպարանքով իջնում է երկնքից և ոսկե մուրճով ցույց տալիս այն տեղը, որ պետք է կառուցվի առաջին հայ եկեղեցին: Այդպես է, որ կառուցված եկեղեցին կոչվել է «Էջմիածին», որ հայերեն լեզվով նշանակում է «Ժջավ Միածինը», այսինքն՝ Հիսուս Քրիստոսը:

Մուրբ Էջմիածին Մայր Տաճարը կառուցվել է 303-ին հայոց կառուցողական արվեստի հնագույն ավանդների վրա, խաչածն կենտրոնազմբեք ոճով: Տաճարը դարերի քննազրույց է ենթարկվել է վերանորոգումների, հատկապես 484-ին վերակառուցվել է իշխան Վահան Մամիկոնյանի օրոք, 1658-ին՝ Փիլիպպոս կաթողիկոսի ժամանակ, երբ կառուցվել է արևմտյան ճակատի մեծ զանգակատունը և 1869-ին՝ Գևորգ Դ կաթողիկոսի ժամանակ, երբ կառուցվել է տաճարի քանդարանային ճաղը՝ արևելյան կողմը: Տաճարի ներսի որմնանկարները կատարված են 18-րդ դարում՝ պարսկական տիրապետության շրջանում, հայ նկարիչներ՝ Հովնաթանյանների դպրոցի ոճով:

Մայր Տաճարի շրջապատում են գտնվում մի շարք պատմական կառույցներ՝ «Տրդատ քազավորի դուռը» (7-րդ դար), «Ղազարապատ»-ը (17-րդ դար), Հին վեհարանը (18-րդ դարի սկզբին), միարանական «Երեմիան» շենքը (19-րդ դար), Խոզկոր ճեմարանի շենքը (20-րդ դարի սկիզբ), Նոր վեհարանի շենքը (1915-ին, որ հիմնովին վերանորոգվել է 1958-1962-ին):

Տ.Տ.Վազգեն Ա կաթողիկոսի գահակալության քառասուն տարիներին (1955-1995) Սբ. Էջմիածնի վանքի շրջակայքում բարձրացել են նոր կառույցներ՝ վանքի գլխավոր մուտքն ու պարիսպները, տպարանի շենքը, ժամացույցի աշտարակը, վանատուն-հյուրանոցը և «Ալեք-Մարի Մամուկյան» քանդարանը:

Մոտ 1700-ամյա Մուրբ Էջմիածնի Մայր Տաճարը իր ճարտարապետական ինքնատիպ ոճով համդիսանում է աշխարհի հնագույն քրիստոնեական հուշարձաններից մեկն ու նաև համբավավոր սրբատեղին ու ուխտավայրը՝ Հայաստանում և արտասահմանյան երկրներում քնակվող հայերի համար:

ПРЕСТОЛ СВЯТОГО ЭЧМНАДЗИНА

Святой Эчмнадзин является историческим центром Армянской Апостольской Церкви. Здесь же находится Престол Верховного Патриарха-Католикоса Всех Армян.

Кафедральный собор св. Эчмнадзина был построен в начале IV века, в 303 году, сразу после провозглашения христианства государственной религией в Армении.

По преданию святому Григорию Лусаворичу было видение: Христос в шимбе нисходит с небес и золотым молотком указывает место, где должна быть воздвигнута первая армянская церковь. Именно поэтому построенная церковь была названа "Эчмнадзин", что на армянском означает "Сошел Единородный", т.е. Иисус Христос.

Святой Григор Лусаворич (Просветитель) был первым Патриархом Армянской Церкви, ныне здравствующий святейший Гарегин II является сто тридцать первым Патриархом.

Кафедральный собор св. Эчмнадзина построен в традициях древнеармянского зодчества и представляет крестообразное центрально-купольное сооружение. В течение веков собор неоднократно подвергался реконструкциям. "Врата царя Трдата" (VII в), «Хазарпат» (XVII в), старые Патриаршие покои (начало XVIII в), здание Духовной Академии (начало XXв), новые Патриаршие Покои (1915г, полностью реставрированные в 1958-1962гг). Значительные изменения в архитектуру собора были внесены в 484 г, когда правил князь Ваган Мамиконян. В 1658г, при католикосе Филиппе, была возведена центральная колокольня у западной стены собора, а в 1869г, при католикосе Геворге IV с восточной стороны собора была пристроена музейная часть.

Росписи внутри собора были сделаны в стиле школы художников Овнатянянов в VIII в, в период персидского владычества.

За время 40 летнего патриаршества Ваггена I (1955-1995) на территории Нв. Эчмнадзина появились новые сооружения - главные ворота двора и окружающие его стены, здание типографии, башня с часами, монастырская гостиница и здание музея "Алек-Мари Манукян".

Эчмнадзинский Кафедральный собор, один из древнейших в мире христианских памятников, которому приблизительно 1700 лет, отличается самобытным архитектурным стилем. В то же время это святыня и место паломничества армян, проживающих как в Армении, так и за рубежом.

THE HOLY SEE OF ST. ECHMIADZIN

St. Echmiadzin is the center of the Armenian Apostolic Church. Near the cathedral is the residence of the Patriarch-Catholics of the whole Armenia.

The Cathedral of Echmiadzin was built at the beginning of the 4th century in 303 AD, just after adopting Christianity as an official religion in Armenia.

According to the legend, St. Gregory the Illuminator had an apparition where Christ in lights, descending from the heaven and with a golden hammer pointed to the place where the first Armenian Church must be built. In this way, the church which was built, called "Echmiadzin", in Armenian it means "Jesus Christ descended".

The Holy See of the Cathedral of st. Echmiadzin was built in 303 according to the traditions of the oldest Armenian building art with the style of a dome in the center. The Cathedral has been repaired many times during the centuries. Especially it was repaired in 484, during the days of Prince Vahan Mamikonyan. In 1658, on Catholics Pillipos's days the west front great bell tower was built. On Catholics George IV days the museum part of the cathedral was built in the east side. The wall paintings inside the cathedral were done by the Hovnatanyans' school style during the Persian yoke in the 18th century.

There are a number of historical constructions in the neighborhood of the cathedral. They are "The Gate of king Tiridates" (7th c.), "Ghazarapat" (17th c.), the old Patriarchate (at the beginning of the 18th c.), "Yeremia" congregational building (19th c.), the building of the Spiritual College (the beginning of the 20th c.), the new building of the Patriarchate (in 195 and repaired in 1458-1962).

During the 40-year extronement (1955-1995) of His Holiness Vazgen Catholics I, many buildings have been raised in the neighborhood of the Holy See of st. Echmiadzin; there are the Gate and the walls of the Cathedral, the building of the publishing house, the Clock Tower, the monk-house-hotel and the museum of "Alek Manukyan".

The 1700-year-old Holy See of st. Echmiadzin Cathedral with its original architectural style is considered to be one of the best ancient Christian memorials in the world. It is also a famous sanctuary and holy place for the Armenian in Armenia and Diaspora.

ԳԱՆՉԱՏՈՒՆ

Նախքան շարունակ Սուրբ Էջմիածնի մայր Արտոռը հավաքել ու պահպանել է նշակութային բազմաթիվ արժեքներ, որոնք ցուցադրվում են Մայր Տաճարի բանգարանում, Հին ու Նոր Վեհարաններում:

1982-ին Մայր Արտոռն հիմնադրվեց Ալեք և Մարի Մանուկյան գանձատունը, որի ճարտարապետական խորհնվածքը լիովին համապատասխանում է բանգարանային շենքի պահանջներին:

Գանձատան պահանքում տեղ են գտել բազմաթիվ գեղարվեստական արժեքներ, այդ թվում կիրառական արվեստի ընտիր իրեր, խաչվաններ, վարագույրներ, աջեր, մասունքի պահարաններ, ծխական հանդերձանքի մասեր /շորջառներ, քույրեր, շապիկներ, գաճազաններ, վակտաներ, քազզաններ և այլն/, խաչեր, բշոցներ, մասունքատուփեր, ճարմանդներ, ինչպես նաև գորգեր, խեցեղեն, փայտյա ընտիր ստեղծագործություններ: Հայկական գաղթօջախներից և արհեստավորական տարբեր կենտրոններից Սբ. Էջմիածին բերված այս հարստությունները աշխարհագրական մեծ տարածք են ընդգրկում և վկայում են հայ արհեստավորների հմտությունը, նրանց քարձր ճաշակը, գեղեցիկի զգացողության նրանց ընթանումները:

ГАНДЗАТУН

На протяжении многих веков Престол Святого Эчмиадзина собрал и сохранил множество культурных ценностей, которые демонстрируются в Старых и Новых резиденциях музея Кафедрального Собора.

В 1982 году Алек и Мари Манукяны основали сокровищницу в Престоле Святого Эчмиадзина, архитектурное построение которого вполне соответствует требованиям музейного здания.

В залах сокровищницы находятся многочисленные художественные ценности, в том числе великолепные экземпляры прикладного искусства, хоругви, занавеси, мощи, реликвии, части нарядов церковного обряда /ризы, тиары, посохи, подрамники, поручи и т.д./, кресты, опахала, ларцы, пряжки, а также ковры, керамические изделия, роскошные вышивки.

Большую географическую территорию охватывают привезенные в Святой Эчмиадзин богатства из армянских колоний и разных ремесленных центров, а также свидетельство о мастерстве армянских художников, их высокий вкус.

STORE OF TREASURES

For many centuries "Mayr Ator" of st. Echmiadzin had collected and preserved many cultural values which are shown in the museum of Great Temple. In 1982 Aleck and Mary Manukyan Treasure store was established and has exclusive architectural style and proper to museum design. There are many cultural values, exclusive art works, candles, curtains, zippers, old carpets. These national treasures were brought from different Armenian colonies which proved Armenian national master skills, their high taste and conceptions of beauty.

ԽՐԱՂՕՐՆԵՔ

Մարզում յորաքանչյուր տարի բազմահազար մարդիկ Էջմիածնի Մայր տաճարում մասնակցում են խաղողօրհների տոնակատարությանը: Որպես կանոն տարվա առաջին բերքը տարվում և նվիրվում է Աստծուն, դրանով իրենց կրախառագիտությունը հայտնելով Աստծուն:

Հայ եկեղեցու Սուրբ Աստվածածնի վերափոխման օրը օրհնվում է խաղողը, որի ընթացքում կարդացվում է Ներսես Շնորհալու աղոթքը, Աստծուց խնդրվում է առատ բերք, կարկուտից և սառնամանիքից զերծ տարի:

Հայոց մեջ օրհնվում է խաղողը, որը վերջին ընթրիքի գինու տեսքով ծառայեց որպես Քրիստոսի Սուրբ Արյան խորհրդանիշ:

Խաղողօրհներին հազարավոր հայ գրոսաչրջիկներ այցելում են Էջմիածին և ստանում օրհնություն իրենց աղոթքներով դիմելով Սուրբ Աստվածածին:

Այս տոնը ժողովրդի ամենասիրված տոներից մեկն է:

ОСВЯЩЕНИЕ ВИНОГРАДА

Многотысячное население марза ежегодно в Св. Эчмиадзине принимает участие в празднике благословения винограда.

Первый урожай года ежегодно, в знак благодарности, преподносится в дар Богу.

В армянской церкви в этот день благословляется виноград и читается молитва Нерсеса Шнорали. У бога просят богатый урожай и благоприятной погоды.

Благословляется виноград и вино, символизирующее кровь Святого Христа.

В день благословения винограда тысячи армян из всего мира прибывают в Эчмиадзин и молятся Богу.

Этот праздник является одним из любимых в народе.

THE SANCTIFICATION OF GRAPE

Every year thousand of people participate in celebration of sanctification of grape which take place in Mother Cathedral of St. Echmiadzin. The first crop of the year, as a rule, is devoted to God by which they express their thankfulness to God.

The grape is sanctified on the day of abolition of the st. Virgin church during which the pray of Nerses Shnorhaly is read; harvest and the year free of hail and frost are asked from God.

The Armenian sanctifies the grape which served by the form of the wine as a symbol of St. Blood of Christ during the last supper.

Thousand of Armenian tourists visit Echmiadzin on the sanctification of grape, applying to the St. Virgin with prays.

This holiday is one of the most favorite holidays of people.

ԱՐ. ՀՈՒՓՍԻՄԵ ՏԱՃԱՐ
 ЦЕРКОВЬ СВЯТОЙ РИПСИМЕ
 THE CATHEDRAL OF ST. HRIPSIME

Վաղարշապատ-Էջմիածին քաղաքի արևելյան մասում Երևան տալով խճուղու ձախ կողմում իր վեհաշուք ծափալներով վեր է խոյանում հայկական ճարտարապետության գոթիզործոցներից մեկը՝ Հոփսիմն տաճարը:

Տաճարի տեղում սկզբնական շրջանում եղել է Հայաստանում քրիստոնեության տարածման համար նահատակված Հոփսիմն կույսի գերեզմանը, որի վրա 395-ին Սահակ Պարթև կաթողիկոսը կառուցել էր մի փոքրիկ մատուռ: Հոփսիմն տաճարը կառուցվել է մատուռի տեղում 618-ին Կոմիտաս կաթողիկոսի կողմից, իսկ արևմտյան ճակատին կից նախազավիթը կառուցել է Փիլիպոս կաթողիկոսը 1653-ին:

По левую сторону шоссе, ведущего в Ереван, в восточной части Вагхаршапат-Эчмиадзина возникает величайший темный силуэт: это один из шедевров армянской архитектуры-храм святой Рипсиме. Вначале на месте храма стояла могила девы Рипсиме, которая была направлена праведником в Армению для распространения христианства.

В 395 году на этой могиле католикосом Саваком Партевом была сооружена маленькая часовня.

В 618 году на месте часовни католикосом Комитасом был сооружен храм Рипсиме, а паперть-пристроенная к западной части этого храма, была сооружена в 1653 году католикосом Филиппосом.

The cathedral of St. Hripsime, one of the masterpieces of Armenian architecture, rises in the eastern part of Vagharshapat-Echmiadzin on the left part of the highway to Yerevan.

At first, in the place of this cathedral, there was the burial site of virgin Hripsime, sacrificed for the spread of the Christianity in Armenia, on which Catholics Sahak Partev had built a small chapel.

The cathedral of St. Hripsime was built in the place of the chapel by Catholics Comitias in 618, but the church porch, near to western part, had been built by Catholics Philipos in 1653.

ՍՐ. ԳԱՅԱՆԵ ՏԱՃԱՐ
ХРАМ СВЯТОЙ ГАЯНЕ
THE CHURCH OF ST. GAYANE

Վարդաշապատ-Էջմիածին քաղաքի հարավային մասում գտնվում է Սր. Գայանե տաճարը՝ կառուցված 630-ին եզր կաթողիկոսի կողմից:

Սր. Գայանե տաճարի տեղում մինչ այդ եղել է մի փոքրիկ մատուռ, որը տեղադրված է եղել Հայաստանում քրիստոնեության տարածման համար նահատակված Հռիփսիմն կույսի ընկերուհու գերեզմանատեղում:

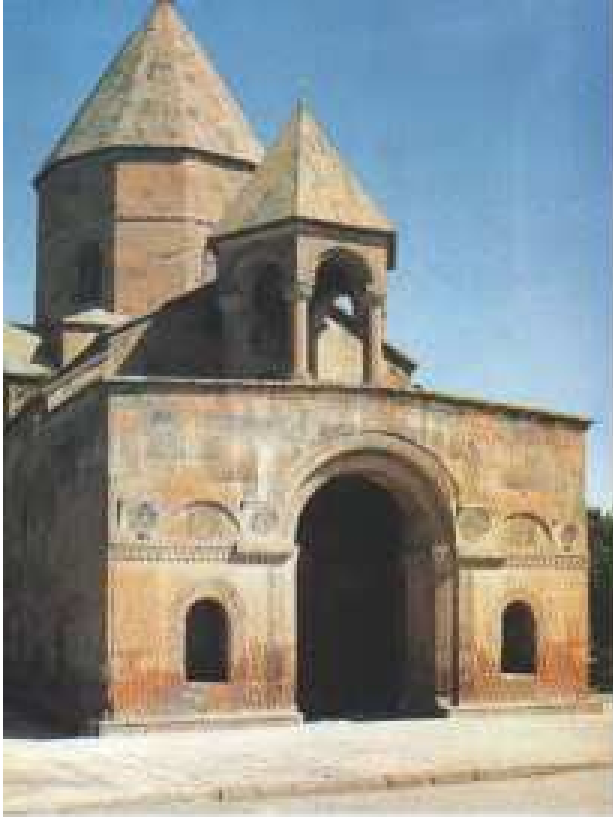
Եկեղեցու նախագավիթը կառուցվել է 1683-ին Եղիազար Այնրափցի կաթողիկոսի կողմից:

В южной части города Вагаршапат-Эчмиадзин находится храм Св. Гаяне, сооруженный в 630 году католиком Езром. До этого на месте храма Св. Гаяне стояла маленькая часовня, которая была сооружена на могиле девы Гаяне, направленной праведником в Армению для распространения христианства.

Паперть церкви сооружена в 1683 году католиком Егнатаром Айнрапци.

The church of st. Gayane is situated on the southern part of the town Vagarshapat-Echmiadzin, built by Catholics Yezr.

Before it, in the place of this cathedral, there was a small chapel, erected on the burial site of virgin Hripsime's girl-friend who had been sacrificed for the spread of Christianity in Armenia. The church porch was erected by Yeghiazar Ayntaptsi in 1683.

ՄԱ. ՇՈՂԱԿԱԹ ԵԿԵՂԵՅԻ

ЦЕРКОВЬ СВЯТОЙ ШОГАКАТ
THE CHURCH OF ST. SHOGAKAT

Վաղարշապատ-Էջմիածին քաղաքի Շողակաթ եկեղեցին կառուցվել է 1694-ին Նահապետ Ա եղեռացի կաթողիկոսի կողմից՝ 7-րդ դարում ավերված եկեղեցու տեղում: Հորինվածքով գմբեթաձևով սրահ է, ունի նախազավիթ զանգակատնով:

Շողակաթը Հրիսիմեի և Գայանեի ընկերուհիին էր, որը նահատակվել է Հայաստանում քրիստոնեության տարածման համար:

В городе Вагаршпат – Эчмиадзин на месте разрушенной в 7 веке церкви в 1694 году католиком Наапетом Едесаци первой была сооружена церковь святой Шогакат. Она имела структуру куполообразного салона с папертью и колокольней.

Шогакат - подруга Рипсиме и Гаяне, которая была направлена проводником в Армению для распространения христианства.

The church of st Shoghakat which is situated in Vagarshapat- Echmiadzín city, was built by Catholics Patriarch Yedesatsy A, in the place of the destroyed church of the 7th century. With its appearance, it's a cupola- chapped hall and has a church- porch with bell-tower. Shoghakat was Gayane's and Hripsime's girl- friend sacrificed for the spread of Christianity in Armenia.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐՆԵՐԱԾ
ՈՒՌՔԵՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ
ՀՈՎԱՆԱՎՈՐՈՒԹՅԱՄ
ՎԵՐԱՎՈՐՈՒԹՅԱՍ ԱՅԳԵՇԱՏ
ԳՅՈՂԻ ԵԿԵՂԵՅԻՆ ԲԱՅԵՑ
ԻՐ ԴՈՆԵՐԸ

Благодаря благотворительной деятельности Рубена Григоряна в селе Айгешат Армавирского района распахнула свои двери церковь св. Геворга

The church of Aygeshat village, rebuilt by Armenian honorarium Ruben Grigoryan, opened its doors

ՊԱՏՄԱԾԱՐՏԱՐԱՐԱԿԵՏԱԿԱՆ

ԿՈԹՈՂՆԵՐ

ИСТОРИКО-АРХИТЕКТУРНЫЕ МОНУМЕНТЫ
HISTORICAL ARCHITECTURAL MONUMENTS

ԶՎԱՐՔՆՈՑ ՏԱՃԱՐԻ ԱՎԵՐԱԿՆԵՐԸ

Развалины храма Звартноц

The destruction of Zvartnots cathedral (temple)

ԶՎԱՐՔՆՈՑ ՏԱՃԱՐ

Երևան-Էջմիածին ավտոնայրուղու ճախ կողմում՝ Էջմիածին քաղաքից 3 կմ հեռավորության վրա կա մի կոթող-ուղեցույց: Այն ստեղծել են տաղանդավոր արվեստագետներ Երվանդ Քոչարն ու Ռաֆայել Իրայելյանը:

Բարձր պատվանդանին խորխտ կեցվածքով բառել է քարե արձիվը, իսկ ներքևում՝ քարե պատվանդանի վրա, փորագրված է «Զվարթնոց»: Կոթող-ուղեցույցը ցույց է տալիս դեպի տաճար տանող ուղին:

Զվարթնոց բառը նշանակում է հրեշտականոց: Զվարթնոց տաճարը, նրան կից կաթողիկոսական պալատը կառուցվել է 641-66 թթ. հայոց Ներսես Գ Շինող կաթողիկոսի կողմից և միաժամանակ կոչվել է Սուրբ Գրիգոր տաճար: Այստեղ է ամփոփված հայոց եկեղեցու առաջին հայրապետ Գրիգոր Լուսավորչի մատները:

Գլխավոր ճարտարապետը եղել է Հովնանը:

Այս տաճարը եռաստիճան, ռոտոնդաձև, ուղղանկյալ առանցքի շուրջը հեռագիտան նվազող, կլոր, բազմանկյուն և բոլորակ ծավալներից կազմված կենտրոնագմբեթ 5 մուտք ունեցող, 45մ. բարձրությամբ մի անկրկնելի ճարտարապետական շինություն է եղել, որը շքեղությամբ զարդարվել է քուսական և երկրաչափական մոտիվներով կառուցված հյուրեղ որմնաքանդակներով, դեկորատիվ որմնասյուներով և կամարներով:

Այստեղ է Տրդատ բազավորը դիմավորել Գրիգոր Լուսավորչին:

Այստեղ է 405 թվականին Վասճապոսի բազավորը դիմավորել հայոց աշուրհները մայրաքաղաք քերող Սևորոպ Մաշտոցին:

Ավերակներին կից կառուցված է բանգարան, իսկ տաճարի շրջակայքում փռված է Վաղարշապատ քաղաքի Զվարթնոց քաղամասը:

ХРАМ ЗВАРТНОЦ

В левой части магистрали Ереван-Эчмиадзин в 3 км от города Эчмиадзин находится монумент-путеводитель, который воздвигли талантливые искусствоведы Ерванд Кочар и Рафаэль Израелян. На высоком цоколе величаво стоит каменный орел, а внизу высечено "Звартноц".

Монумент-путеводитель показывает направление в сторону одного из шедевров древней архитектуры храма "Звартноц", что в переводе означает храм "Блещущих сил".

Храм Звартноц и дворцовые сооружения католикоса при храме были возведены в 641-661 года католикосом Нерсесом III, прозванным Строителем, в то же время назывались храмом святого Григория. Главным архитектором был Ованн. Здесь покоятся останки Григория Лусаворича-первого патриарха армянской церкви.

Храм был грандиозным трехъярусным сооружением круглой внутри, а снаружи многогранной телескопической формы. Внутри же он был украшен колоннами и аркадами и имел в плане крестообразную форму. Композиция завершалась высоким многогранным куполом, собирающим воедино все внутреннее пространство храма. Это было неповторимым архитектурным сооружением высотой 45м, укрепленным скульптурным рельефом. Сохранились плиты с солнечными часами и высеченные с большим мастерством огромные канители, а на них распростерший крылья орел-герц средневековой Армении. Звартноц, по единогласному утверждению специалистов, был принципиально новым словом в архитектурном искусстве того времени.

Здесь же царь Трдат встретил Григория Лусаворича. Здесь же царь Врамшапук в 405 году встретил Месропа Маштоца, принесшего армянский алфавит в столицу.

Рядом с руинами построен музей, а в окрестностях храма располагается микрорайон Звартноц города Вагаршапат.

ZVARTNOTS TEMPLE

There is a historical architectural monument which is situated on 3 km far from the left side of Yerevan-Echmiadzin main road. It was established by Yervand Kochar and Raphael Israelyan. The word Zvartnots means place of angels. This temple and its joint Cathedral were built in 641-661 by Nerses G Shinogh but at the same time it was called St. Gregory Temple.

The chief architecture had been Hovnan. This building has exclusive style and nice architectural constructive beauty.

Trdat King met Gregory the Illuminator here. In 405 the King Vramshapuh met Mesrop Mashtots who brought the first Armenian alphabet here.

There is a museum near the destruction. We can find Zvartnots Avenue of Vagharshapat city around the temple.

ՄՈՒՍԱԼԵՐ

Էջմիածնի շրջանի «Գինեվետ» ավանը 1972-ին վերանվանվեց «Մուսալեր», իսկ 1976-ին սեպտեմբերի 16-ին ավանի մոտ, բարձր բլրի վրա, տեղի ունեցավ հերոսամարտին նվիրված հուշակոթողի բացումը, որը կառուցվել է հայրենիքի և սիյուրքի մուսալեռցիների նյութական միջոցներով և անմիջական մասնակցությամբ:

Անտիկ ամրոց եիշեցնող այս կոթողը խորհրդանշում է Մուսա լեռան հերոսամարտի ճանապարհների համառ ու անկոտորում կամքը, ազատագրական ոգին, առնականությունն ու արիությունը:

Կոթողի հեղինակները՝ ժողովրդական ճարտարապետ Ռաֆայել Իսրայելյանն ու նկարիչ-քանդակագործ Արա Հարությունյանը, ստեղծել են մուսալեռցիների հերոսական անվանն արժանի գործ:

Անեն տարի՝ սեպտեմբերի երկրորդ կեսին, երախտապարտ սերունդները հախարվում են այստեղ՝ ավանդական հարիսայով, գուռնա-թճրուկով, ճարտական շուրջալարով ու ազգային արժանապատվության զգացումով նշելու հերոսամարտի տարեկիցը և հարզեռու քաջի մահով ընկած հերոսների հիշատակը: Այստեղ՝ հուշակոթողի կողքին, բլրի ստորոտում, հանգրվանում են նաև արցախյան զոյամարտում զոհված մուսալեռցիների շիրիմները:

МУСАЛЕР

Поселок "Гиневет" Эчмиадзинского района в 1972г. переименовали в "Мусалер", а 16 сентября 1976г. у поселка, на высоком холме, состоялось открытие монумента, построенного на средства мусалерцев, проживающих в Армении и за рубежом, посвященного героической борьбе армянского народа против турецкого насилия.

Напоминающий неприступную крепость монумент символизирует нестиблемую волю, освободительный дух, мужество мусалерцев.

Авторы монумента - народный архитектор Рафазль Израэлян и художник - скульптор Ара Арутюнян создали творение, достойное героического имени мусалерцев.

Каждый год, во второй половине сентября здесь собираются благодарные потомки, чтобы с традиционной арисой, зурной, боевым хороводом, с чувством национального достоинства отметить годовщину героической борьбы и почтить память героев, павших смертью храбрых. Здесь, возле монумента, у подножья храма покоятся могилы павших в арцахской борьбе мусалерцев.

MUSALER

"Ginevet" village of Echmiadzin region was renamed "Musaler" in 1972, but the opening of the monument, devoted to the battle, took place on 16 September of 1976 which has been built with the financial aid of the inhabitants.

The authors of the monument are popular architect Raphael Israelyan and painter-sculptor Ara Harutyunyan.

Every year, on the second half of September, the inhabitants are gathered here to celebrate the anniversary of the battle with their traditional harisa, dances, zurna-dhol and to respect the memory of the heroes.

ՄԵԾԱՄՈՐԻ ԳՆԵԱԲԱՆԱԿԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ

Археологический музей Мецамора

The archaeological museum of Metsamor

ՄԵԾԱՄՈՐ

Շուրջ 7000 տարվա վաղեմություն ունեցող Մեծամորի հնավայրը գտնվում է Արարատյան դաշտի կենտրոնում, Երևանից 30 կմ դեպի արևմուտք, հրաբխային կոնների վրա և նրանց հարակից հարթավայրում:

Պեղումների շնորհիվ յույս աշխարհ են եկել դարերի խորքից եկած նշխարներ, որոնք պատմում են Արարատյան դաշտի բնակիչների հեռավոր անցյալի, նրանց կենցաղի, սովորությունների, արհեստների ու արվեստների մասին: Բնակավայրը քաղաքը զբաղեցրել է 30հա տարածք, որը քաղկեդոնացիները է եղել միջին և ստորին խավերի բնակելի քաղաքներից: Բնակատեղի-ամրոցը տարրեր ժամանակներում շրջապատված է եղել ժամանակին բնորոշ պարիսպներով: Քաղաքն ունեցել է առանձին սրբատեղի, որի մի հատվածը դեռ պահպանվում է «կարմիր քարեր» կոչվող տեղամասում: Քաղաքում գործել է Զիկուրատ աստղադիտարանի տաճարային համալիրը:

Հիմա, այստեղ՝ Մեծամոր բնակատեղիում, գործում է Մեծամորի հնագիտական բանգարանը, որի հարուստ ցուցասրահների քաղում մնուշներն ու հնագիտական ուսումնասիրությունները ապացուցում են, որ Արարատյան դաշտի այս տարածքը եղել է հնագույն ժամանակների արտադրական-տնտեսական ու նշակութային զարգացման վայր՝ համդիսանալով հայ ժողովրդի բնօրրանը: Հատկապես նշանավոր է եղել Մեծամորի Ակնալիճ՝ լճի մոտ գտնվող ձուլարանը:

МЕЦАМОР

Имеющая примерно семитысячелетнюю давность историческая местность Мецамор находится в центре Араратской долины, в 30км западнее Еревана.

Благодаря раскопкам на свет появились останки, которые говорят о далеком прошлом жителей Араратской долины, об их обычаях, быте, ремесле и т.д.

Этот населенный пункт занимал территорию в 30 га, который в свою очередь состоял из средних и низких слоев жилых кварталов.

Крепость в разное время была окружена стеной, характерной для того времени.

Город имел отдельное святое место в участке, называемом "красные камни", маленькая часть которого сохранилась до сих пор и охраняется государством. В городе действовал соборный комплекс обсерватории Зиккурат. Сейчас здесь действует Мецаморский археологический музей, где археологические исследования и многочисленные образцы богатых залов доказывают, что эта местность в Араратской долине была одним из культурно развитых и производственно-экономических мест.

Особенно знаменита была литейная, которая находилась у озера Аквалич.

METSAMOR

The 7000 year-old Metsamor is situated in the center of Ararat Valley, 30 km to the west from Yerevan, on volcanic cones and their adjacent plains.

Due to the fragments, the communions came into being which gave a global imagination about the past of the inhabitants of Ararat Valley, their mode of live, customs, arts and trades. The town has occupied 30 ha territory which consists in inhabited districts of middle and inferior stratum.

Inhabitation- castle has been surrounded by the walls in different periods. The town has had a separate St. Holy, a part of which is still kept in the so-called (Red Stones) in the town.

Now, Metsamor Ethnological Museum is situated in Metsamor; the lots of ethnological studies of rich exhibitions prove that this territory of Ararat Valley has been the productive-economic and cultural developing place from the ancient times being the cradle of the Armenian.

Especially the foundry, near the Metsamor (Aknalich) lake, has been remarkable.

ԱԿՆԱԼԻՃ (ՄԱՐԶԻ ԱՍԵՆԱՄԵԾ ՋՐԱՅԻՆ ՏԱՐԱԾԸ)

Озеро Ажна (самое большое водное пространство марза)
The Lake Akna (the largest water territory of marz)

ԱԿՆԱԼԻՃ

Մարզի տարածքում՝ Երևան-Արմավիր խճուղու ձախ մասում, Ակնալիճ և Տարոնիկ գյուղերի միջև գտնվում է Հայաստանի ստորերկրյա ջրերի ամենամեծ ելքը՝ Ակնալիճը (Այլը լիճը), սլառմական Մեծամորը: Մա մի գողտրիկ, մոտ 10 մետր խորությամբ, ձազարածև հատակով, 7 հա տարածք զբաղեցնող լճակ է, որը զարդարում է Արարատյան դաշտի այս հատվածը:

Ակնալիճի շրջակայքում կան նախնադարյան բերդաշենների մնացորդներ և դամբարանադաշտեր, այս հանգամանքը հիմնավորում է, որ այս տարածքում, ինչպես նաև մոտակա բնակատեղում բնակությունը եղել է հնագույն ժամանակներից:

Անիրաժեշտ հողատարության և մերդրումների առկայության դեպքում լիճը՝ իր շրջակայքով և հանգստյան տներով, կարող է դառնալ զրոսաշրջիկության կարևորագույն վայր:

АКНАЛИЧ

На территории марза, с левой стороны шоссе Ереван-Армавир, между селами Акналич и Тароник находится самый большой выход подземных вод Армении-Акналич /озеро Айхр/. Это изящное озеро, имеющее глубину 10 метров с воронкообразным дном, занимает территорию в 7 га, которое украшает этот участок Араратской долины.

В окрестностях Акналича находятся остатки первобытных крепостей и гробниц и это все доказывает, что на этой территории еще с древних времен проживали люди.

При вложении необходимой заботы, озеро и его окрестности могут стать важным местом для отдыха туристов.

AKNALICH

In the territory of marz , on the left of the highway Yerevan-Armavir, is situated Aknalich, the greatest exit of Armenia underground water, i.e historical Metsamor. It's charming lake with 10 m deepnesses, Funnel-chapped floor, 7 ha territory which decorates this part of Ararat Valley.

These are ruins of premedical fortresses and burial sites in the area of Aknalich. This fact comes to prove that people had lived here from the ancient times.

The lake may become an important centre for the tourists with the environs and resorts.

ՕՇԱԿԱՆԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻ ՆՈՒՇԱԿՈՒՄՆԸ

Մարզի տարածքում՝ Վաղարշապատ քաղաքից 4կմ հեռավորության վրա, Արագածոտն մարզի Օշական գյուղ տանող ճանապարհի եզրին, վեր է խոչանում տուֆակերտ համեստ հուշարձան-կորուղ, որը հայ ժողովուրդը կառուցել է ի հիշատակ 1828-ի Օշականի ճակատամարտում զոհված ռուս զինվորների: 1998-ին լրացավ Օշականի ճակատամարտի 170-ամյակը:

МОНУМЕНТ БИТВЕ ОШАКАНА

На территории Арагацотского марза, в 4 км от города Вагаршапат, в конце дороги, ведущей в село Ошакан, возникает монумент из туфа, который соорудил народ в память павшим русским солдатам в Ошаканской битве 1828 года.

В 1998 году исполнилось 170 лет со дня Ошаканской битвы.

THE MONUMENT OF OSHAKAN BATTLE

In marz territory, on 4 km. far from Vagharshapat city, on the way to Oshakan of Aragatsotn region, a tufa-built modest monument rises, which the Armenian built in 1829 in memory to Russian soldiers sacrificed in Oshakan battle in 1828. Oshakan battle celebrated 170 anniversary in 1998.

1988թ. սերբ օդաչուների
հիշատակը հիշելու հուշարձան

Памятник сербским летчикам потерпевшим крушение в 1988г.
The monument which memorizes the memory of the Serbian pilots in 1988

ՆՈՐ ՈՒՆՏԱՏԵՂՆԵՐ

1988-ի դեկտեմբերյան երկրաշարժից հետո հայ ժողովրդին օգնություն բերող սերբ օդաչուների աղետի վայրը մի նոր հուշահամալիր ու ուխտավայր է դարձել հայ ժողովրդի համար: Երևան-Արմավիր ավտոճայրուրու ճախ կողմում՝ Քասախ գետի ափին, կառուցված այս հուշահամալիրը հայ ժողովրդի երախտագիտության խնդիրն է սերբ ժողովրդին ու նրա խիզախ օդաչու զավակներին:

НОВЫЕ СВЯТЫЕ МЕСТА

Место катастрофы сербских летчиков, помогавших во время декабрьского землетрясения 1988 года, стало новым святым местом для армянского народа.

По левую сторону автомагистрали Ереван- Армавир, на берегу реки Касах был воздвигнут памятный комплекс в знак признательности армян сербскому народу и его храбрым летчикам.

NEW HOLY PLACES

In 1988, after December earthquake many people of different professions came to help our people. Among them there were Serbian pilots whose plane crashed not far from Armavir city. Since then it has become a holy place for the Armenian.

A memorial is built on the bank of the River Kasakh, on the left side of the picturesque highway Yerevan-Armavir bordered by shady fruit orchards and vineyards.

Building such a memorial, the Armenian show their gratitude to the Serbians and their brave pilots.

ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ

САРДАРАПАТ

SARDARAPAT

Հայաստանի քաղաքացիական պատմությունը հարուստ է ազատության ու անկախության համար մղված պայքարի հերոսական էջերով: Մակայն նոր ժամանակներում հայ ժողովրդի տված ճակատամարտերից ամենակարևորը և բախտորոշը Սարդարապատի ճակատամարտն էր բույրական գավթիչների դեմ:

1918-ին ադախիսի վտանգի եզրին էր կանգնած նաև Արևելյան Հայաստանը: Մայիսի 15-ին բույրական գործերն անցան սահմանը և հարձակվեցին Ալեքսանդրապոլ քաղաքի վրա: Ալեքսանդրապոլի գրավումից հետո բուրքական քաղաքահազարանոց բանակը ներխուժեց Արարատյան դաշտ՝ Հայաստանի սիրտը: Այստեղ՝ Սարդարապատ բնակավայրի մոտ, ամայի դաշտում 1918-ի մայիսի 22-ից 26-ը կայացավ բշնամու դեմ հայ ժողովրդի տված վճռական ճակատամարտը: Այն դարձավ ինքնապաշտպանության, հայրենասիրության, սխրանքի, անձնագոհության և ժողովրդի միասնության փայլուն դրսևորումը:

1968-ի մայիսին՝ Սարդարապատի ճակատամարտի 50-ամյակին, հանդիսավոր կերպով քաղվեց զբոսայգի-հուշարձանի համալիրը:

Կառուցված լինելով Արարատի դիմաց, Արարս գետից ոչ հեռու՝ զբոսայգի-համալիրը ունի գունագեղ և տարածքային հորինվածք ու արտահայտիչ ճարտարապետություն: Նրա աջ և ձախ կողմերում կանգնած են կարմիր տուֆից կերտված հսկայական քևավոր գուղերը, որոնք խորհրդանշում են ժողովրդի արյամբ ձեռք բերված հաղթանակը: Այս ոճավորված քանդակները դեռևս ուրարտական ժամանակներից խորհրդանշում են եզրուրյուն, հին հայկական արվեստում դիտվում որպես ազգային սրբությունների ավանդական պահպանիչներ:

20 հեկտար տարածք ունեցող զբոսայգի-հուշարձանի արևելյան կողմում կառուցված է թանգարանի մոնումենտալ շենքը, որն իր ճարտարապետական կերպարով հիշեցնում է հին Հայաստանի անառիկ քերդերը: 1978-ից այդտեղ սկսել է գործել Հայաստանի ազգագրական պետական թանգարանը: Թանգարանի հարուստ ցուցանմուշները իրենց գիրկն են հրավիրում և ՀՀ ազգաբնակչությանը, և ՀՀ այցելող յուրաքանչյուր օտարերկրացու:

Սարդարապատի ճակատամարտի զբոսայգի-հուշարձանն արտահայտում է հայրենիքի ազատության համար իրենց կյանքը գոհաբերած հերոսների նկատմամբ անեցած ժողովրդի խոր հարգանքն ու վերածնության վեհ գաղափարը:

Հերոսամարտի վայրում՝ մարզկենտրոնից 10կմ հեռավորության վրա, մարզկենտրոն տանող ճանապարհի աջ կողմում ճարտարապետ Ռաֆայել Իսրայելյանի նախագծով կառուցված հուշահամալիրը դարձել է մի նոր ուխտատեղի հայ ժողովրդի համար, որ ամեն տարի մայիսի 28-ին հայ ժողովուրդը պետական այրերով, հյուրերով, ծաղիկներով ու ծաղկեփնջերով, երգ ու երաժշտությամբ նշում է հայկական պետականության վերածննդի օրը, հարգում Սարդարապատի հերոսամարտի զոհվածների հիշատակը: Ամեն մայիսի 28-ին ժողովրդական տոնահամդեսին, ի յուր համայն հայ ժողովրդի՝ դղանջում են Սարդարապատի զանգերը:

Վերջին տարիներին հուշահամալիրում իրենց հանգրվանն են գտել նաև Արցախի անկախության համար զոհված ազատամարտիկների շիրիմները: *Հուշահամալիրը հայ ժողովրդի պատմության ու նշակույթի մի քաղ թանգարան է, հայ ճարտարարվեստի անկրկնելի կորով, որի կառուցման 30 տարին լրացավ 1998-ին: 1998-ին լրացավ Սարդարապատի հերոսամարտի 80 տարին, Սարդարապատի թանգարանի հիմնադրման 20 տարին:*

Многовековая история Армении богата страницами героической борьбы народа за свободу и независимость. Однако в новые времена самой главной и решающей была Сардарапатская битва против турецких завоевателей.

В 1918 году на грани исчезновения стояла Восточная Армения. 15-ого мая турецкие войска перешли границу и напали на город Александрополь. После завоевания Александрополя многотысячная турецкая армия проникла в сердце Армении - Араратскую долину. Здесь, вблизи селения Сардарапат, в пустынном поле 22-26 мая 1918 года состоялась решающая битва армянского народа против врага. Эта битва стала блестящим примером проявления подвига, патриотизма, самопожертвования и объединения народа.

В мае 1968 года во время празднования пятидесятилетия Сардарапатской битвы торжественно открылся парк - памятник. Построенный впереди Арарата, недалеко от реки Аракс, парк-комплекс имеет многоцветную и пространственную задумку и ярко выраженную архитектуру. В его правой и левой сторонах стоят построенные из красного туфа огромные крылатые быки, которые символизируют победу, одержанную кровью армянского народа. Эти сильные животные еще с урартских времен символизируют могущество. В древнем армянском искусстве они рассматриваются как традиционные защитники национальных святынь.

Здание построенного монументального музея, который имеет на востоке пространство 20 гектаров, по своему архитектурному построению напоминает старинную армянскую крепость.

С 1978 года музей начал действовать. Увидеть богатые выставочные экземпляры желают как жители РА так и зарубежные гости республики.

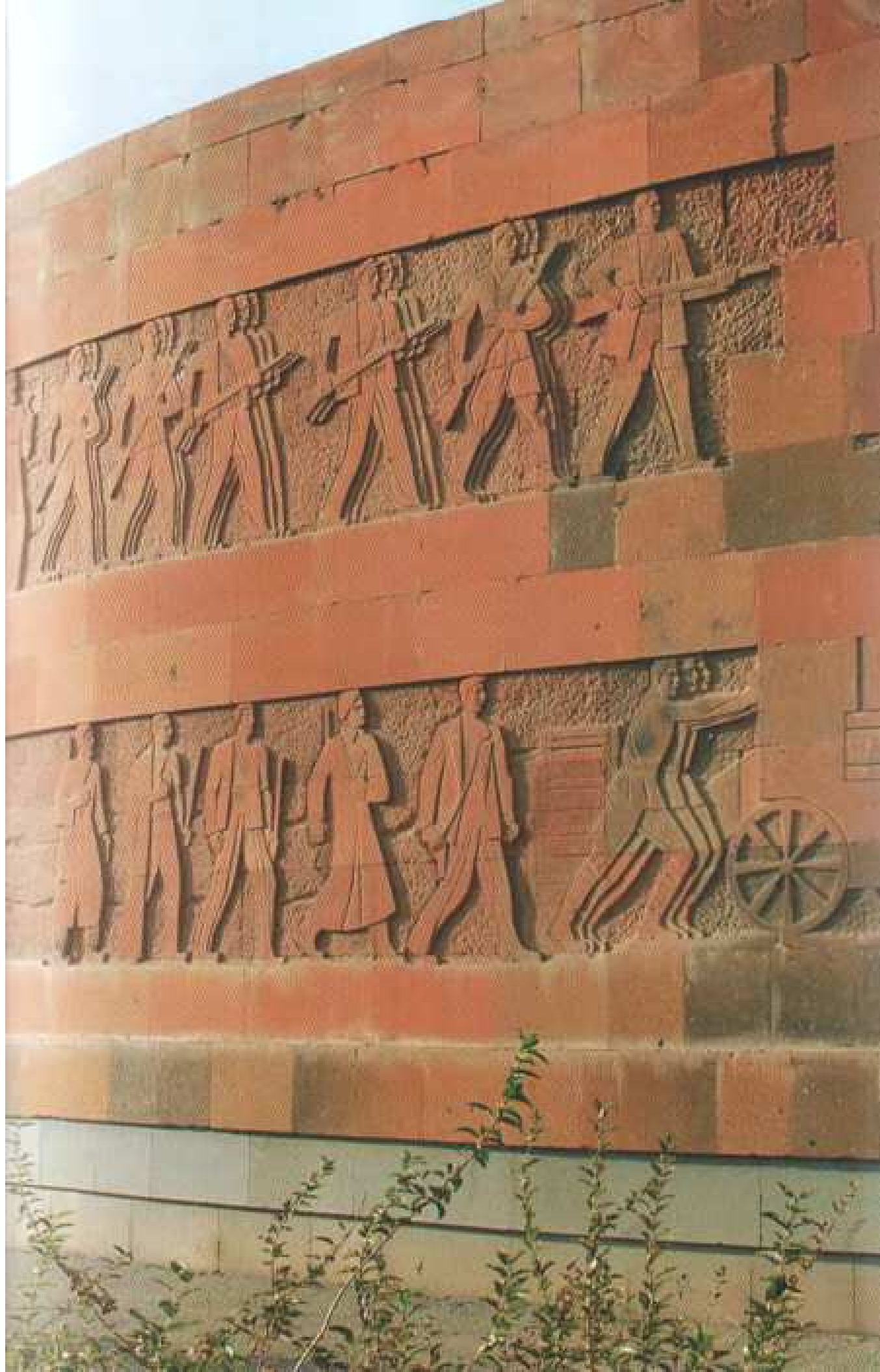
Парк-памятник Сардарапатской битвы выражает уважение армянского народа к героям, которые пожертвовали своей жизнью ради свободы Отечества и высокую идею возрождения.

На месте битвы, на расстоянии 10км от райцентра, на правую сторону дороги, ведущей в Армавир, построенный по проекту архитектора Рафаэля Иераеляни монумент, стал новым местом паломничества для армянского народа. Сюда каждый год 28-ого мая приезжают государственные деятели с гостями. Они приходят с букетами, венками. Звучат мелодии и песни. В этот день народ и все приезжающие отмечают день возрождения армянского суверенитета и выражают своё уважение жертвам Сардарапатской битвы. Каждый раз 28-ого мая в день национального праздника звонят Сардарапатские колокола.

В последние годы здесь нашли своё пристанище и могилы воинов, павших за независимость Арцаха.

Этот комплекс – открытый музей для истории и искусства армянского народа, неповторимый обелиск, тридцатилетие строительства которого исполнилось в 1998 году.

В 1998 году отмечалось восьмидесятилетие Сардарапатской битвы и двадцатилетие основания Сардарапатского музея.

The Armenian is one of the oldest in the world with the roots of its culture and art entrenched deep down to vista of ages. The centuries old history of the Armenian is rich with heroic pages about the struggle for the nation's freedom and independence. But one of the most important and the most fatal battle was the battle of Sardarapat against the Turkish aggressors.

In violation of the Brest-Litovsk Peace Treaty with soviet Russia, Turkish troops crossed the border in 1918 and attacked Alexandropoulos. The aggressor intended to crush Eastern Armenia and seize Transcaucasia. When Alexandropoulos fell, the Turkish army poured into the Ararat Valley – the heart of Armenia. There was a major battle at Sardarapat on May -22-26 where the Turkish army was defeated and retreated.

The battle was a glorious manifestation of self-defense, patriotism, great heroic deeds, self-sacrifice and unity of the Armenian.

In 1968 the Sardarapat Memorial Park was laid out on the battle field on the occasion of the 50th anniversary of the battle of Sardarapat.

In recent years the monument is also flanked by a memorial garden for Karabakh martyrs. The Memorial Park is often termed open air museum of Armenian architecture. In 1998 we celebrated the 30th anniversary of the contraction of the battle of Sardarapat and the 20th anniversary of the foundation of the Sardarapat Museum.

The Sardarapat complex includes a restaurant and a cozy little hotel. The complex was designed by the architect Raphael Israelyan and sculptors Ara Harutunyan, Samvel Manasyan and Arsham Shaginyan.

The Memorial Park has become a new holy place for the Armenian where every year on 28 May with the statesmen and guests, with nice flowers and wonderful music they celebrate the renaissance of Armenian statehood, honor the memory of the soldiers, who sacrificed themselves for the freedom and the independence of their motherland.

ԱՄԵՆ ՏԱՐԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 21-ԻՆ
ՀԱՍՏՈՂՈՒՇՐԱՎԱՆ ՏՈՆԱԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆ Է
ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏԻ ՀՈՒՅՈՒՍԱՄԱՆԻՐՈՄ

Каждый год 21-ого сентября с большим энтузиазмом отмечается военародный праздник Сардарапата

A popular celebration takes place in the memory complex of Sardarapat every year in 21 of September

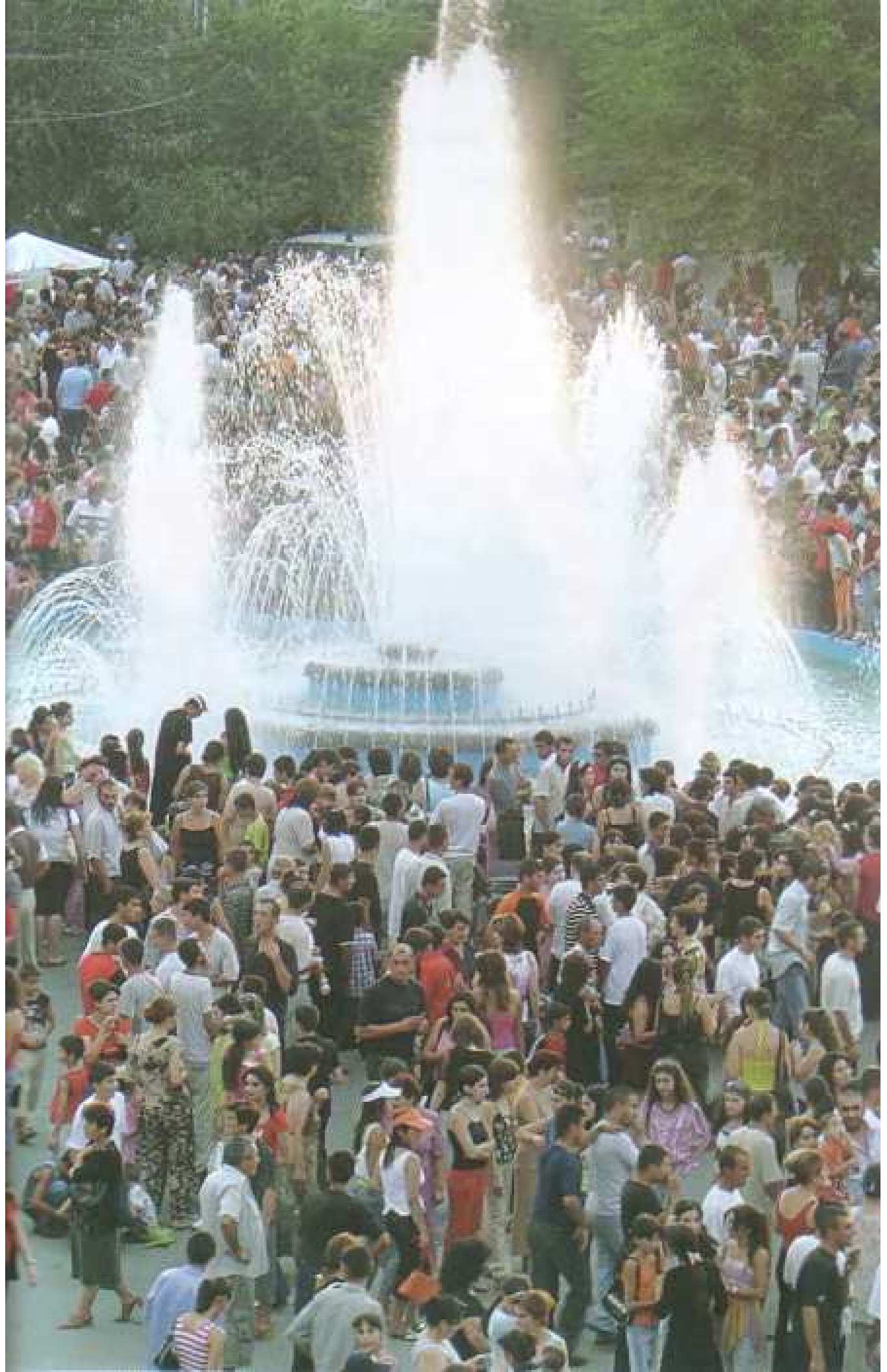
ՄԱՐԶԳԵՏԻ ԿՈՐՄԻՑ

ՈՍԿԵ ԳՈՒՆԱՄԵՏԻՆԱԼՈՎ ԵՆ ՊԱՐԳԵՎԱՏՐԿՈՒՄ
ՄԱՐԶԻ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ
ՄԵՏ ԱՎԱՆԴ ՆԵՐՐՈՒՄԸ ՄԱՐԶԻ ՊԱՏՎԱԿՈՐ ԶԱՐԱՑԱՅՈՒ
ԿՈՐՄԱՆԸ ԱՐԺԱՆԱՅԱՇՆԵՐԸ

Մարզպետը Արմավիրի
զոլոտայ փայտայն մեդալիոյ
փօշոտնոյ շրջանի քաղաքացիի Արմավիրի մարզի,
նարձաճախեն քաղաքացիի մեծ ներդրումը
վ սօցիալնօ-էկոնոմիկալ
քաղաքացիի մարզի

The deserved honorary citizens of marz,
who have great deposit in the development of
social-economic life of marz, are rewarded with golden
medals by marzpet (governor)

ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ

АРМАВИРСКИЙ МАРЗ

ARMAVIR MARZ

Մարզի մասին ավելի ընդգրկուն տեղեկություն ստանալու և սերտ
համագործակցություն ծավալելու համար կարող եք դիմել

marzpetaran@armavir.region.am

էլեկտրոնային հասցեով:

Նախարարի Նախարարություն, Արմավիրի մարզ,
ք. Արմավիր, Արովյան 71, մարզպետարան, 0901

Մարզպետի ընդունարան:

(+374 237) 6-37-16, (+374 10) 28-06-46

Մարզպետի տեղակալների ընդունարաններ:

(+374 237) 5-05-02, 6-42-39

Աշխատակազմի ղեկավարի ընդունարան:

(+374 237) 6-42-62

Для более подробной информации об Армавирской области,
а также по вопросам сотрудничества можете обратиться
по следующему электронному адресу:

marzpetaran@armavir.region.am

Республика Армения, Армавирский марз
город Армавир, ул.Абовяна 71, марзпетаран , 0901.

Приемная губернатора:

(+374 237) 6-37-16, (+374 10) 28-06-46.

Приемная заместителей губернатора:

(+374 237) 5-05-02, 6-42-39

Приемная главы администрации:

(+374 237) 6-42-62

For getting more comprehensive information
about the region and for close partnership you can apply to
marzpetaran@armavir.region.am

Administration (Marzpetaran): Abovyan 71, Armavir city,
Armavir region, 0901, Republic of Armenia,

Waiting room governor: (+374 237) 6-37-16, (+374 10) 28-06-46

Vice governors: (+374 237) 5-05-02, 6-42-39 (L. Muradyan)

The head of administration: (+374 237) 6-42-62 (P. Karapetyan)

Հանրային Հ «Արևիկա» Տնտեսական ԿԻՈ-ի Հարգանքով 2 000 օրինակ

Պրիստի: «Հայաստան-Արևիկա» ՓԲԸ: